

کله

خو راپيښه وکړه

د باز محمد عابد

شعرونو ټولگه

په مخ ترتيب کوونکې : سمسور حبيبي

Ketabton.com

له عابد نه مې باز ډېر خوښیږي

د ټولو عابدانو په مخ کې دې دیوال وي. زه زموږ د بهیرونو او زموږ د بندارونو باز محمد عابد یادوم. خو ځلې مې ورته ویلي دي چې هلکه بازه! که نور نومونه درباندي دریدلي دي نو باز خو دې خپل نوم دی او د عابد پر ځای د غزلونو په مقطع کې باز راوړله. او بیا له تانه خو هغه ظالم باز نه جوړوو چې د زرکو او زانو او سپینو کوټرو په وینو یې منگولې سرې وي. باز په موسکا کې راته وایي چې نه، زه د عابد نوم نه بدلوم. ځکه چې دا نوم پر ما باندې "چا" ایښی دی. موږ نه پوهیږو چې هغه ښکلی څوک به څوک وي چې باز یې عابد کړی دی. باز سره له دې چې عابد پاتې شوی، بیا یې هم دا ښکلې گناه هر ځل کړې ده چې د غزل او سندرو په زرکو، زانو او کوټرو یې د خپل خیال منگولې سرې کړي دي. د عابد یا په بل عبارت زموږ د بندارونو او بهیرونو د باز دا ظلم دومره نازنین دی چې انصاف ورته په دوه لاسي سلامونه کوي. زه د باز د گرانو لوستونکو سره د باز د کتاب په باب نه غږیږم. زه ډېرې خبرې د باز په هکله لرم. باز سره له دې چې د افغانستان د څه کم دوی لسیزې غمیزې نه یې ډېر دردونه اخیستي او د ژوند شېبې یې پرې شاعرانه کړي دي. فطرتاً هم شاعر دی د باز یو ورور د روسانو د شوبلې تر زنځیرونو لاندې شهید شوی دی او د بل ورور یوه پښه یې د روسانو په ماین غوڅه شوې ده. دا غمیزې او دردونه باز د خپل فطري شاعرانه طبعې په رنگ کې رنگ کړي او غزلیزې کړې دي. باز دا ټولې دردونکې پیښې د تنکي زلمیتوب په تنکیو شیبو کې لیدلې او د خپل تنکي غزل پر اوږو یې را رسولې دي. کله کله د غمونو او دردونو دا بارونه دومره رډانه شي چې د باز د غزلونو پر تنکۍ ملا نه راوړل کیږي. نو خامخا به د ده د زړه پر دمه ځای کې دمه جوړوي. په راتلونکې وخت کې به دا سندریز بارونه په ډېر هنر د غزلونو او سندرو پر اوږو داسې راوړي چې نه یې د غزلونو او سندرو ملاوې ماتې شي او نه سندریز بارونه ولویږي. باز لوړ دنگ، سور او سپین سړی نه دی، بس یو موټی لونگ دی چې د غزل د سږنۍ بالغې پر سینه له زنگیدو سره جوړیږي. سترگې یې د باز غوندې ښکلې دي. کله کله یې سترگې سرې سرې ردې هم پیدا کوي

چې د دې لنډۍ د رايادولو او انځورولو هندارې ښکاري:

سترګې دې سرې ردې ردې دي

ردې ردې د ښامارانو سترګې وینه

د ښارمار ذکر راغی. د مارانو او ښامارانو په لیدو به ځینې خلک بوږنېږي خو باز هغه شاعر دی چې په هر څه کې ښکلا لټوي. دی په خپل غزل کې ځای ځای د مار هغه هم د "مارې" د ښایست یادونه کوي. باز وایي چې د مار سترګې مې ډېرې خوښي دي. وایي چې د مار میناتوري شوې خرمن کې چې خدای کوم ښایست ځای کړی دی په ډېرو موزونو ښایستونو کې هم نه شته.

هوډه د مینې پراثر نه کوي

د سینې دښته کې مې ماره ګرځي

لږ مې د مینې په هوډه کې واخله

روح مې په بین دې لکه ماره تړم

د روح سرود مې ورته بین غږوي

د سینې دښتې ته مې ماره راځي

د روح بین غږومه چیرته ماره لټوم

اوبو غوندې د غره لمن کې ماره لټوم

پورتنۍ له پرتمه ډکه ښکلا پرستي د باز ځانګړنه ده. "له سرو سترګو تر سرو سترګو" په شعر کې یې د ماشومتوب په خاورو او دوږو د سرو سترګو انځور کښلی. په ځوانۍ کې یې د هغو سترګو انځور کښلی چې د ژوند په هینداره کې یې د نظر له لاسه د ارمان تصویر ښویي. باز ته د ده د غزل په سر سوګند ورکوي چې د

باز محمد عابد

جانانه کله خو راپېښه وکړه

شعرونه ټولنه

سرو سترگو دا ډول لوبې به پرېږدي. عابد دې د تورو او کلماتو سرکش ښامار ته د غزل شپیلۍ وغږوي او د ښایست لعل دې ترې راو لجه کړي. باز دې د خیال سترگې د سندرو او غزلونو پر مرغانو سرې کاندې. موږ څه کم دوی لسیزې غمیزې او تراژیدۍ خپلې خلک یو خو د غره غونډې دروند انتظار مو د صبر پر اوږو

تر دې دمه رارسولۍ دی.
ستا د راتلو په انتظار انتظار
داسې ولاړ یم لکه غروي غلي
ستا د وصال روژه په خوله پاتې یم
د یتیمانو خواخوږي غلی

لکه مخکې چې مو وویل باز فطرتاً د شاعرانه اروا خښتن دی. دی له یوې ورځې نه بلې ته پسې غزلیز کیږي. له هغې ورځې را په دې خوا چې زموږ د ادبي ښارونو او افغان ادبي بهیر غونډې پیل شوې د باز غزل د خپو د ښایستونو گلکڅونو ته منگولې وغځولې. حالات لولپه دي خو دا چې باز د وطن گلورین او غزلیز پسرلي " استاد محمد صدیق پسرلي " د هنر تر سیوري لاندې راروان دی، نو دې لولپه حالاتو ته هم د غزل د ښایست وسله نه ږدي.

سیوری مې په سر د پسرلي گرځي
شکر د وږمو د بهیر غږی یم
د باز غزل لکه د گلاب پانه، لکه د پرځې دانه هم ښکلی دی او هم روڼ او بې تکلفه.
په رخسار یې لکه پرڅه نه ځایېږم
دا رنگینه حادثه مې لکه لمر خوري

باز د یوې شاعرې او مضطربې اروا څښتن دی. ځان لا زړی ورته ښکاري، د شین کیدو او غوریدو هیله لري. سره له دې چې د غزل غوتی یې په غوریدو دي، خو ویرې چې ښکلي به مې وغورځوي:

مه مې غورځوه د غورځیدو نه يم
و مې کړه شین به شمه زړی يم
مینه غواړم، زړه غواړم له ښکلیو نه
سوال یمه لا هغسې نیـمگړی يم

د باز په شخصیت کې مینه، ښکلا پرستي، عاطفه او صمیمیت ټول راټول دي. او دا ټول هغه څه دي چې د شعر روح او وجود ترې جوړېږي. باز د ماشومتوب خاطرې او د ژوند ځینې پېښې لري چې موږ په بار بار اوریدلي دي او بیا یې هم په ادريدو نه مړېږو. د ماشومتوب یوه عاطفي کیسه یې ددې له پاره دلته را اخلم چې د ده په شاعرانه شخصیت او د ده په اوسنیو او راتلونکو شعرونو کې به یې عاطفي اغیز خامخاوي:

”باز ماشوم و. د نورو ماشومانو غوندې د گودې پران لوبه خوښه وه. خپل گودې پران ته یې د دې له پاره ښېښه یې تار اچولی و چې له گودې پرانونو سره د جنگ په وخت کې یې تار پرې نه شي. گودې پران یې هوا ته جگ کړی و. گودې پران د وږي شاهین په شان حملې کولې، په چل چل یې ښېښه یې تار را کش کاوه. د گودې پران ښېښه یې تار یې د بل ماشوم د گودې پران پر ځای په آسمان کې د یوې الوتونکې توتکۍ له تنکۍ مری نه راتاو شو. د تار د کشولو سره سم بې سره توتکۍ لاندې راپریوته او د باز په پښو کې ولویده. باز د توتکیو په باب ډېرې کیسې اوریدلې وې، چې دا فقیره مرغۍ ده. د دې مرگ لویه گناه ده. د باز په سترگو کې اوښکې راغلې. د ښېښه یې تار غوټه یې له لاسه ولویده او گودې پران لکه د وزر ماتي مرغۍ ورو ورو را لویده او اخر په یوه ونه کې بند شو. باز توتکۍ په کوچنیو لاسونو کې راواخیسته. نور ملگري ماشومان یې هم دهغې په ویر کې له ځانه سره ملگري کړل. د باز په سترگو کې اوښکې پندې وې او نورو ملگرو د ده په سترگو کې غمگینې او وارخطا سترگې گنډلې وې. باز توتکۍ په کفن کې پټه کړه. کوچنۍ قبر یې ورته جوړ کړ او ماښام کې یې حلوا پسې وایسته.“

دا عاطفه او داسې نورې ډېرې عاطفې د باز په روح کې روانې دي. زه خو فکر کوم چې دا عاطفې او دا تراژیدۍ د باز په غزل او شعر کې لا پوره پخې شوي نه دي. دی به په غزل او شعر کې هغه وخت قیامت کوي چې دا عاطفې، مینې او تراژیدۍ پوځوالي ته ورسوي او خامې ترې پاتې نه شي.

د پسرلي په وخت کې له کلیو نه غرونو او شنو ورشوگانو ته کډې لیرې دي، نو کله چې د باندو میلې ته نیژدې شي، پیغلوتې نجونې له قافلې نه د هوسیو په څیر په تریکو تریکو مخکې شي. په تړپ کې میلې ته ځانونه ورسوي. د باندو جونگړې او څیرونه جارو کړي. اورونه بل کړي او له چینو نه اوبه راوړي. همداسې د باز د شعر قافله ورو ورو روانه ده. د خیال پیغلوتې نجونې یې په غزلیزو گامونو د خپل شعر له قافلې نه وړاندې روانې دي چې د ښکلا په ورشو او میله کې ورته دمه ځای وگوري.

د شیبو شاعرانه کول د شعار دنده ده. باز باید د بنایست او آرمان توتکی د شعر په دم راژوندۍ کړي. د باز د غزل مسرې باید د هغې شوبلې د زنځیرونو انځور وي چې زموږ شیبې او آرمانونه یې شهیدان کړي دي.

د شهیدو گلغـوټیو جنازې وي

زموږ کلي ته یې غیږ کې باغوان راوړي

د باز په غزل کې ساده گي او رواني ده. ساده گي په دې مانا نه چې گنې شعریت په کې نه شته. زما مطلب دا دی چې بې ځایه او بې مفهومه ابهام، له ښکلا نه لیرې پیچلتیا او تصنع په کې نه شته. د بې مفهومه ابهام هغه پیچومی نه لري چې د لوستونکو او اوریدونکو د ذوق پښې په کې تناکې شي. ډېرې غزلې یې په لنډ او روان بحر کې دي. د غزلونو مسرې یې هم ډېر ځله له پنځو بیتونو اخوا نه اوړي. د شاعرانه طبعي الوت یې د هغه نه ستړي کیدونکي مرغه غوندې نه دی چې تر ډېره په آسمان کې وگرځي راوگرځي. بس د باز د شاعرانه طبعي الوت د زرکې غوندې لنډ دی او یا کله کله د باز د غوټې په څیر تیز او لنډ دی چې په لنډه فاصله کې په یوه غوټه ښکار کوي.

د باز په غزلونو کې د غمیو په څیر تراشلي او ځلیدونکي مسرې ډېرې پیدا کولی شو. که په ډېرو غزلونو کې یې ښکلي او د لوړ شعریت لرونکې مسرې نه وي هم خو له شعریت او شاعرانه مفهوم نه به ډېرې راپریوتې هم

نه وي. باز خپل نوي ويل شوي شعرونه موږ ته تل په ويړه ويړه اورو. غزلونه يې ډېر ځله زموږ د ځوانو شاعرانو، ليکوالو او کره کتونکو ملگرو هريو نورالحيب نثار، مصطفى سالک او حنيف خليل د ډېرغوڅ خوښکلي نقد (کره کتنې) د څلورونکو او تراشونکو تيشو له تيرو څوکو تيريږي. ځکه خو د باز په شعرونو کې کمزوري شعرونه لږ موندل کيږي. د باز غزل زموږ د بهيرونو او بنډارونو نور ملگري هم اوري او لولي، خو هغوی لږه گوزاره ورسره کوي او کله کله يې پر کمزورو مسرو هم سترگې پټوي.

د باز په غزلونو کې يو بل ټکي ته هم اشاره بايد وشي چې هغه د سندريز وزن درلودل دي. د دې ډول وزن ځوند په موسيقۍ کې يو په دوه کيدای شي.

څه ښه و چې جانان په تصور کې راته ويلې
 راځه کينه دمه شه زوروره چيرته ځي؟
 د شرد سوداگرو قافلي بازار ته راغلي
 لږ وار وکړه د امن پيغمبره چيرته ځي؟

د باز له شعر نه زيات شعريت د ده په ناسته او د ژوند سره په شاعرانه برخورد کې دی. باز لا د خپل زړه کولپ د شعر او غزل په کيلي نه و خلاص کړی چې صوفيانه او رندانه شعرونه به يې لوستل. د خانقاه په تاخ کې به يې ډيوې بلولې، اوږدې شپې به يې په الله هو روڼولې او د خپل پير په صوفيانه کړۍ کې له ټولو مريدانو کشر مريد و. په غزليز باگرام کې د افغانستان د اواره او مهاجرو شاعرانو ځينې شوزنده او له درده ډک شعرونه به يې د سپيدې، خپلواکۍ او ځينو نورو خپرونو کې لوستل او د ده پر شاعرانه روح يې سندريزه زلزله وروسته. د استاد پسرلي د زرکې ترانو يې روح د سترې زرکې په خيږ د وطن په سردرد کې وگرځاوه. د استاد شپون د مور ویرنې شهکار شعر په وار وار وژړاوه.

“ميلون شپږ شلې نه دي چې په گوتو دې شميرلی“

د مورد ویرنې دې نیم بیتی د ده د یاد او احساس پر دښته د وطن یو نیم میلون شهیدان د ع=غاثولو په شان راوتوکول. ده په دې غاثولو کې د خپل شهید ورور انځور لټاوه چې پر سترگو به یې د اوبنکو مهر ولگیده او د یوې سلگۍ سره به ترینه ټول لکه په غشو لگیدلي کبلي وټنستیدل. "بس د لمدو خټو لږې اوبه دارو وي"

د شعر د ښایړۍ د جادو د شین ښکې طوطي له مښوکې یې کیلي راواخیسته او د خپل زړه کولپ یې پرې خلاص کړ. د نقشبندیه پیر په ځای یې د شعر له پیره نه لاس نیوی وکړ:

تعبیر یې د سندرو د مغان له پیره غواړم
 بیگاه راته په خوب کې پرښته وه چې راتله
 د خانقاه پر ځای یې په خپل زړه کې د شعر ډیوې ولگولې:
 دا چې زه یې سره کمبه کړم، آتشي جمال د چا و؟
 ابدی فراق یې راکړ، د یو شپې وصال د چا و؟
 زما خټې تمنا د میخانې د جام لرله
 خو کوزه یې د جومات کړم، په لمسون کلال د چا و؟
 د خستۍ په ښاریه کې د نیستۍ سودا وه گرانه
 د عابد خودي په تن وه، وایه نور مجال د چا و؟

د باز په غزلیزه شاعرۍ باندې "د نکریزو پانه" نوم ایښودل شوی دی. د نکریزو پانه په خپل ظاهري شین والي کې د ښایست باطني سره هم لري. د نکریزو پانه شاعرانه ذوق ته عجیبې ښکلاوې وریادوي. د ناوې سره لاسونه، د اختر ورځ او یا پر نکریزو ټکور شوي لاسونه. د نکریزو پانه دا ټولې ښکلاوې په خپل باطن کې لري. خو دا باطني ښکلاوې هغه وخت ظاهروي چې د نکریزو پانه په درغې میده کاندې. د باز د غزلونو ډېر غزلتوري د نکریزو د پانو په څیر د حالاتو او کیفیاتو په درغې میده شوي او د هنر د ناوې لاسونه پرې سره شوي دي.

باز محمد عابد

جانانه کله خو راپېښنه وکړه

شعرونو ټولګه

د باز د شاعرۍ د بنياد خښته د کابل له درد او د باگرام د تغزل له رنگ نه جوړه شوې ده. خدای (ج) دې باز ته
ډېر عمر ورکړي چې د غزلپرستو او شعرپرستو له پاره د سندرو غزلیزه او ښکلې مانۍ ودانه کړي.

چې مې شعور ته راشي شعر راکوي
په لاشعور کې پرېښته ساتمه
په مخه مو ژیري گلونه
کاروان، پېښور، ناصر باغ نوی کمپ
۱۳۷۵/۹/۲۶
۱۶/۱۲/۱۹۹۶

منگی

قدر يې زيات شو چې ستي شو په شرر منگی
ځکه يې پيغلې جينکی اوس وړي په سر منگی

له پښو نه سره پورې واخلي خوشبويي د جونو
کلاله څرنگ دې جوړ کړی په هنر منگی

غوږ يې د زړه درزا ته ايښی وي په ترخ کې د يار
له پتو زړونو باخبر وي بې خبر منگی

په ډکيدو کې چې خټ خټ په خندا و خنديږي
مظاهره کړي د وصال په مازيگر منگی

مور ته به څه بهانه کوي ته لا وړه يې گلې
چې د اشنا سره دې مات کړ په گودر منگی

عابده کاش چې ته کلال وای جوړول دې منگي
له خپلې خټې نه دې جوړ وای د دلبر منگی

غزل

هوش مې د مینې په لمسـون د لیونو پسې ځي
تـری نظر مې ستا د چم کـږو کوڅو پسې ځي

زه خودا ستا د غمه شپه او ورځ لوگی لوگی یم
دا خلک نه پوهیږي هسې سپیلنـو پسې ځي

دا دې کوم راز دی د وصال و فراق نه پوهیږم
گله چې پرڅه ستا له مخ نه پلوشو پسې ځي

راته نسیم په غـوږ کې وی چې پرې غزل ولیکه
د یار خوشبو دې راسره غږ د پردو پسې ځي

شور گډ شو خلکو وی چې حسن په بازار خرڅیږي
یوسف د مصر د یعقوب د اخیستو پسې ځي

دا قافله د ژوند عابـده مخ په وړاندې درومي
څـومره چې تللي دي راغلي به په تلو پسې ځي

غزل

چې له ليمونه مې نظر پريوزي
د ښکلو قدر مې په سر پريوزي

ارمان مې داسې نيمه خوا پاتې شي
لکه چې بې ديدنه لمر پريوزي
ستا د وصال د يوې شېبې په بدل
داغ مې د هجر په ځيگر پريوزي
د انتظار په لاسو لاسو د ښتو
تور مې اوبه شي له بصر پريوزي
ته چې د کاني زړه سينه کې لرې
زما د آه به څه اثر پريوزي
اوس په هجران کې د وصال يادونه
لکه مرهم چې په پرهر پريوزي
هسې پنا شوې د عابد له سترگو
لکه چې ستوری د سحر پريوزي

باز محمد عابد

جانانه کله خو راپېښه وکړه

شعرونو ټولنه

غزل

چې تصور مې د صنم وړانيزې
جوړ سلسله د هر ستم وړانيزې

په دغه برکلي کې څنگه شوردی
ملگرو بیا د چا حرم وړانيزې

خدای خبر بیا دې په زړه څه تیریرې
چې ستا کوڅه کې مې قدم وړانيزې

عابده داسې ښاریه کې اوسې
وران خولا څه چې په کې سم وړانيزې

باز محمد عابد

جانانه کله خو راپېښه وکړه

شعرونو ټولګه

غزل

د غیرت او ننگ جذبه لا د پښتون شته
خو یې تن کې لا یوه قطره د خون شته

که ماضي په زنده ګۍ چرې سرې کړي
امیدونه مستقبل ته د ژوندون شته

د ظلمت تیاری که شته دی لا خو شپه ده
پسې وار هم د روښانه سباوون شته

که فلک راباندې خپلې چارې وکړې
راته زیری د زما د اوښتون شته

که د وخت خپېړو موږ سره جلا کړو
دې ټوټې ټوټې ولس ته پیوستون شته

که منزل خومره مشکل وي پروا نه شته
حوصله لا د عابد سره د یون شته

غزل

د فاصلو لړۍ د مینې له نظر تیریري
احساس مې و بوږني سلگۍ شي له بصر تیریري

د لاشعور نه یې شعور ته کډه کړې ده نن
جانان زما د سینې د بخت کې په سفر تیریري

تکل مې کړی دی چې لارې د گودر بنکلووم
ډېرې پیغلوتې په دې لار هر مازیگر تیریري

د زړه جونگره وړانوي په یو نظر د جمال
زما قاتل زما په سیمه بې خطر تیریري

د سباوون زیري د لمر بانه موسکي موسکي کړي
د سپیدې خرک چې د افق په سم او غر تیریري

غزل

دا چې زه يې سره لمبه کړم، آتشي جمال د چا و؟
ابدي فراق يې راکړ، د يوې شپې وصال د چا و؟

زنګيدمه، تاویدمه د پريشانۍ زلفوتال کې
اوس چې خاورو کې لغړېږم، ها رنگينه خيال د چا و؟

زما خټې تمنا د ميکدې د جام لړله
خو کوزه يې د جومات کړم، په لمسون کلال د چا و؟

د هستۍ په بناريه کې د نېستۍ سودا وه گرانه
د عابد خودي په تن وه وايه نور مجال د چا و؟

غزل

پرخه د سحر چې د ازغو په څوکو وزانگي
اوبښکې مې ډيوې شي د بڼو په څوکو وزانگي

دا د زړه کنډول به ورته ډک له ارمانونو وږم
يار ته چې د عشق د منارو په څوکو وزانگي

ډک د تخيل د رنگينيو فطرتي غزل
پرېږده چې جانان ته د بارخو په څوکو وزانگي

طمعه د عابد لا په زړگي کې هسې طمعه شي
لمر چې د غروب د تورو غرو په څوکو وزانگي.

غزل

زما قدم چې د وصال تر کوره ونه رسي
د يار ښکلا دې د کمال تر کوره ونه رسي

چې پرې زما د اميدونو ستوري ونه بریښي
د رخسار خط دې د هلال تر کوره ونه رسي

چې بوږنيدلي احساسات مې نيمه خوا پاتې کړي
ستا مرتبه دې د جلال تر کوره ونه رسي

چې دې منگۍ ما سره لوبو کې مات شوی نه وي
ستا سوال زاري دې د کلال تر کوره ونه رسي

ملگرو ښې کې به گلونه د غزل وکړي
د عابد خيال که د زوال تر کوره ونه رسي

غزل

جلوې وې ستا د حسن طبيعت يې بــوړناوه
ارمان چې زما سترگو د ليدو توان نه لاره

جذبه د مينوشۍ لا خوره نه وه په مخفل کې
ساقې چې به هر کس په سترگو سترگو کې څاره

ستا غم ته يې د زړه کور کې ځای ورکړلو دلبره
پښتون و زما عشق د پښتنو پټ يې پاله

((هر څو که د هجران ځينې وصال زرغونه کيږي
دهقان د ازل کاش چې دغه تخم نه کاره)) *

ما وى گنې عابد يې روان کړى دى توبې ته
زاهد په خلوتگاه کې په جامونو ولمانځه

* د حافظ شيرازي د يوه بيت ژباړه

غزل

((د شفق په حنا سره کړل د فطرت ناوې لاسونه)) *

بيا ساقی ورته تیار کړل د کوثر وډک جامونه

طلایی وړانګې خورې شوې د اسمان په کنارو کې
طبیعت دی بوږنیدلی د مستی وایي رازونه

د ماضي په تورو لارو د روښان سفر منزل دی
مستقبل د حال په ژبه د خوښۍ کړي اوازونه

تخیل چې افاقي شي انسان ووځي له هستۍ نه
د نیستۍ هسې مقام کې یې حاصل شي مقامونه

دی قدرت په کائناتو مهربان دومره عابده
د سپرلي تازه هوا ده پرې تازه شول دماغونه

* پورتنی نیم بیت د حمزه بابا (رح) دی

غزل

زما عشق او ستا ارمان غاړه غړۍ
لکه وي چې ټول جهان غاړه غړۍ

احساسات مې په حالاتو ژړا کاندې
اوښکې، وینې او چشمان غاړه غړۍ

دا هم وخت دی چې پر ما باندې تیریري
زما ژوند او ستا هجران غاړه غړۍ

هغه هم راته یادیري د زړه سره
چې به سیل ته وو روان غاړه غړۍ

دې ته هم مې د امید سترگې په لار دي
بیا عابد شي او جانان غاړه غړۍ

باز محمد عابد

جانانه کله خو راپېښنه وکړه

شعرونو ټولنه

غزل

په تصور چې مې دلبر خور شي
لکه یلدا کې چې سحر خور شي

چې په ښکلوکو مې نظر خور شي
خاطر مې ستا د زړه پر سر خور شي

پالي زمونږه پال چپه لیدلی
خیر یادوو خوراته شر خور شي

باگرامه * ستا په سندرېزه سیمه
سروش د شعر راشي اثر خور شي

دیدار دې هسې پر عابد ولگي
لکه پر ستورو چې قمر خور شي

باگرام د پېښور زوړ نوم دی

غزل

خخوب د مینې مې هر دم د زړه له بام پریوځي
لکه چې څاڅکی څاڅکی مې له سوري جام پریوځي

د محبت د ازموینې دې دستور ته گوره
چې درنې هیلې مې ستا پښو ته له ناکام پریوځي

تیارې خونې دي د رڼا ترینه امید کیدای شي
پر سپین رخسار چې تاوې زلفې لکه لام پریوځي

داسې محفل کې به مینا په گډیدو نه راځي؟!
چې د ساقی د سترگو ست په خاص و عام پریوځي

تقسیم د میوو دی چې کیږي د آدم په بچو
په داسې حال کې هم عابد د چاله پام پریوځي

غزل

ستړی ستړی ریز مریز یم، د ژوندون په گرانه لاره
لکه غروي چاته شوی، د جنون په گرانه لاره

د وجود په ملکیت مې، د خونړیز لښکر قبضه ده
هر احساس زخمی زخمی دی، د بدلون په گرانه لاره

دا منزل مو ناتمام دی، دغه هیلې سړابي دي
د نایاب سفر په لوري، د گردون په گرانه لاره

قافله د پښتنو ده، د دې دور بې سالا لاره
یو جرس د نهیلو شي، تل د یون په گرانه لاره

یو اقرار دی بس عابد، چې پښتو سره مو کړی
که مشکل وي هم بې پالو، د پښتون په گرانه لاره

غزل

گلونه وشینده پسرلیه لراو برپه سیمه
غوټۍ غوټۍ په غوړیدو شه د دلبرپه سیمه

د نظرونو په تارونو التفات د مینې
ټوله فضا شي سندريزه د نظرپه سیمه

راځه چې نن د رقیب مخکې یو له بله زار شو
خور چې زما او ستا د مینې شي خبرپه سیمه

یوه حیا داره پښتنه وه بې اسرې ملگرو
وه غریو نیولی چې راتلله د خیبرپه سیمه

غزل

لاد عدم په غيږ کې پروت وم چې شرردې راکړ
کالبوت د مينې ته اشنا د روح وزردي راکړ

زما معصومي ارزو سترگې لا پرانيستې نه وې
لامې کتلي درته نه و چې نظردي راکړ

ماد ساحل په لويه لاره کې ستالار خاړله
د ژوند بيړۍ دې راته کړه سمندردي راکړ

د زړه پر باغ مې ميلمنه شوې د جمال پر بنسټې
د عشق کعبه دې راته وښوده ثمردي راکړ

لاد السته په سجدو ومه د نور کعبې ته
لامې سر نه و پورته کړی چې خبردي راکړ

د تخيل په رنگينو کې مې غزل غزل شوې
احساس د شعردي راته کړ لو هنردې راکړ

باز محمد عابد

جانانہ کله خو را پښنه وکړه

شعرونو ټولگه

غزل

ستا نه لوگي ستا له نظره لوگي
لکه چې پر خه شي له لمره لوگي

نن خودا تنده ماتومه ساقي
توبه مې شه ستا له ساغره لوگي

د جانان غم په بنادي نه ورکوم
دې عاشورا نه شه اختره لوگي

د کوم شپونکي کوډلې اوراخيستی؟
هله چې وختو له غره لوگي

په کې حمزه غوندي هستي اوسيده
عابده خان کره له خيبره لوگي

غزل

گله چې ستا پر مخ رابښکون خور شي بڼکلا خوره شي
زما د زړه د هر ارمان په تن کې ساه خوره شي

چې د خپل ذات په آيينه کې خپل تصوير وگورم
احساس مې وېرېږي پر ذهن مې رڼا خوره شي

ذري ذري پلوشي مستې مستې وځليږي
چې د سحر په افق سترگه د سبا خوره شي

د تصور فضا مې ټوله سندريزه بڼکاري
چې د جانان پر سرکو شونډو مې موسکا خوره شي

په يو نظر کتو يې هسې بې هوشي خوره کړه
لکه جلوه د کوه طور چې په موسی خوره شي

باز محمد عابد

جانانه کله خو راپېښه وکړه

شعرونو ټولنه

غزل

ستا چې لیمو کې نظر غلی ښکاري
ما ته زما د مینې څلی ښکاري

قدم قدم یې ښکلو مه خاورې
پردغې لارمې جانان تللی ښکاري

زه د ساده حسن ساده مئین یم
ساده چې وگوري لا ښکلی ښکاري

یوه شیبه چې په کې نه وي جانان
خاورې ایرې مې د زړه کلی ښکاري

چې کومې لارې د جانان لارې دي
عابد پر هغې لارې پلي ښکاري

باز محمد عابد

جانانه کله خو راپېښه وکړه

شعرونو ټولګه

غزل

ستا انتظار خوند کوي
تنده خمار خوند کوي

مینه کې رقیب منم
گل سره خار خوند کوي

تل په اضطراب کې وي
زړه ناکرار خوند کوي

وي چې منصوري جذبې
ژوند خو په دار خوند کوي

ستاله التفات نه زار
گوره نگار خوند کوي

تا وې ژوند به وبایلې
ما وې قیماړ خوند کوي

غزل

پر تخيل چې مې انځور نه شي
ها دې زما د سترگو تور نه شي

چې تقدس په ليمو پور نه شي
مئينه مينه خو په زور نه شي

چې مې منزل ستا تر منزله رسي
زما قدم دې په بل لور نه شي

د زړه پروران کابل مې څه له راځي
په کنډوالو کې آرام نور نه شي

چيرته چې زړونو کې الفت اوسيري
هلهته کې ژوند په شرو شور نه شي

عابده څه چې ترينه کله وکړو
په دې وطن کې کلي کور نه شي

غزل

ستا التفات مې کړي نظر په ځمکه
بانه مې لگي د ځيگر په ځمکه

چې مې سبا آرمان په دار ځپوي
هرگز دې رانه شي سحر په ځمکه

اوبنکو ثمر به ترينه څه واخلمه
تاسې خو کړی د غم کړ په ځمکه

روح به مې خاورې سره مينه لري
چې راته خوب راځي اکثر په ځمکه

* تر هندوستانه يې شغلې خورې دي
داسې روښان و لکه لمړ په ځمکه

هغه چې تل يې تخيل سروس و
اوس اوس اوده شو د ځيبر په ځمکه
* حمزه بابا يادو

غزل

جانان مې داسې په ځيگروي غلی
لکه لیمو کې چې نظروي غلی

ستا د راتلو په انتظار انتظار
داسې ولاړ یم لکه غروي غلی

خود به منگی دا ستا په سرما توي
چې لیونی دې په گوردوي غلی

ستا د وصال روژه په خوله پاتې شوم
د یتیمانو خواخوځرو غلی

زما په غم داسې جانان وي غلی
لکه د بر په غم چې لروي غلی

غزل

ته خو به لاړ شي ستا تصوير مې له نظر نه ځي
جانانه ستا ياد مې د څړيکو له پرهره نه ځي

ما مې د زړه په شش محل د ښکلي نوم ليکلی
په هر ساه کې ځي راځي خو له ځيگره نه ځي

د گل په غيږه کې اوسېږي خو آرام نه لري
د پرځي مينه ازلي ده چې له لمره نه ځي

موربه د خپل آرمان په څلي باندې ډېر وژړل
خو دا ناسازې لا د وخت له ستمگره نه ځي

اوس نه ښکړي ماتېږي، نه د پيغلو جونو منگي
اوس هغه شور زموږ د کلي له گودره نه ځي

باز محمد عابد

جانانه کله خو راپېښه وکړه

شعرونو ټولګه

غزل

ستا له نظره چې نظر اخلم
لکه سپوږمۍ رڼا له لمر اخلم

د دیدن خوند په مازیګر اخلم
د هجر داغ دې په ځیګر اخلم

مست لیونی دې په کوڅه در غلم
ستا د در کاني به په سر اخلم

لکه فرهاد ستا په شیرینه مینه
په اجاره دې آشنا غر اخلم

د سبا وون د سپیده دم سر سم
د دوران غم په هر سحر اخلم

د غزل توري دې د مخ خالونه
جانانه زه ترینه اثر اخلم

باز محمد عابد

جانانه کله خو راپېښه وکړه

شعرونو ټولنه

غزل

جانانه ستا له مخه نور وریږي
که تجلی د کوه طور وریږي

د زړه پر للمه مې د وصل باران
څه په مستی څه په سرور وریږي

د تاک په ونه یې ستا نوم لیکلی
چې د لیمونه دې انگور وریږي

دار به د خپلې غاړې څار جوړوم
پر ما اسرار لکه منصور وریږي

غزل

د لمر ډولۍ کې د رڼا ناوې په وینو سره ده
د بې وسۍ نه تورې لږې د ما بڼام بڼکلوم

د ژوند په هر پړاو مې خو ځلې تندې مات شوی
د خپل آرمان د قتل جرم له ناکام بڼکلوم

زما د څنگ ملگري نور زما وجود نه مني
لکه سقراط په افتخار د زهرو جام بڼکلوم

زما په برخه آزادي لویه گناه ده منم
لکه د زر کې د بڼکاري خور شوی دام بڼکلوم

د پښتونخوا د غرو سرونه مې په وینو سره دي
زه هم قاتل یم او مقتول یمه الزام بڼکلوم

غزل

غزل غزل شه چې دې وليکم غزل جانان
د ښکلا غوتې دې راسپرم ول په ول جانان

لکه په وريځو کې سپوږمۍ چې پتپتېانی کوي
داسې له مانه پتوي مخ په وربل جانان

زه به د مينې دې معصوم آرمان ته څه ووايم
چې رانه غواړي په يوه لحظه خو ځل جانان

زه د خزان او د بهار څه منتبار خونه يم
ما مې په زړه داسې کرلې لکه گل جانان

د ښکليو خوی د غلچکو دی پام کوئ ملگرو
داسې يې زړه له عابد وړی لکه غل جانان

غزل

د زړه هينداره مې هغه ماتوي
د ځان تصوير څه په مـزه ماتوي

داسې سپرلي سره يو ځای مه راځه
چې مې ډېر عمر تـوبه ماتوي

د ديدن تندې دومره واخيستمه
چې مې په شين سهار روژه ماتوي

د ښکليو ياد د غلچکيو په څير
په سپينه ورځ د زړه جندره ماتوي

کاروان د ژوند په سترو سترو ولاړو
په کوم حسين پړاو دمـه ماتوي؟

مستان يې څښي د مستۍ زور ښيي
د شيخ په سر تشه کوزه ماتوي

غزل

چې مې جانان د زړه له تله وتی
بس تغزل مې له غزله وتی

د ژوند منزل ته بلا لار پرته ده
د روح کاروان مې له مزله وتی

په کومه لاره به دې لاره څارم؟
اوس چې قدم مې ستا له پله وتی

د گل رخسار د رنګینو پسې
د زړه بلبل مې له گوگله وتی

ستوری د بخت یې پر آسمان ځلېږي
چې روغ تندي ستا له درشله وتی

غزل

ډېرې ارزوگانې مې په خوږ زړه کې نیمگړې شوې
ځوانې حوصلې مې د امید په لار کې سترې شوې

تا چې سوداگر د مرگ په پوله د ژوند کیښودل
پوه شوم باده چي اوبه دې راته خړې شوې

نشته د پاکۍ یوه ذره ستا په ناپاک وجود
ستا فلیتي چارې اهریمنه پورې شوې

موږ د سباوون زیري ته ټول وجود غوږونه وو
غیر کې د سحر مو په نصیب د مابنام لړې شوې

ستا د محلونو نه کوم تپ مورو ته راغلی دی
ستا له لاسه ورانې چې د خوار ولس جونگړې شوې

غزل

يوه سلگۍ مې له اجل نه ستنه کړې په زور
سترگې مې برنډې پاتې شوې د جانان په تمه

د زړه پر للمه مې د گلو لښته وکړله
لاس په دعا لکه دهقان يم د باران په تمه

د زړه کوترې مې اولوت کړې د عرش په لورې
شيبه شيبه مې انتظار ده د يزدان په تمه

د نهيلو د جرس کړنگ شي د منزل په طرف
کاروان مې لوټ شي لويه لار کې د څاروان په تمه

غزل

زنده گي مې ښکلي ډېره په هنر خوري
ليونې يې د درکاني زما سر خوري

په رخسار يې لکه پرڅه نه ځايېږم
دا رنگينه حادته مې لکه لمر خوري

دا معصوم آرمان مې څنگه ليونې شو
د وصال په شپه غمونه د سحر خوري

څه وجود مې د وطن غمونو و خوړ
څه چې پاتې دی هغه رانه دلبر خوري

غزل

د حسن زور دې لا په سترگو کې دی
بنکلی انځور دې لا په سترگو کې دی

راته کوي چې د مستان و کیسې
کوم شرابخور دې لا په سترگو کې دی

اوس خوزه هومره بې ادبه نه یم
گله! پیغور دې لا په سترگو کې دی

څنگه به نن د بوسې سوال وکړمه
پرونی پور دې لا په سترگو کې دی

د دیدن تنده مې نن نه ماتوي
ساغر نسکور دې لا په سترگو کې دی

غزل

سکني ماښام يم مازيگر خو نه يم
د پيغلو جونو مست گودر خو نه يم

چې بې له تا مې سترگې نه غړيږي
ستا په ککيو کې نظر خو نه يم

چې د جانان په بام دوره دوره شي
زه د کوټرو څه لښکر خو نه يم

بې ارادې مې چې بانه رپيږي
د چا په لاره کې سفر خو نه يم

څه له ټوټکې او تاويزونه کوي
زه د پيريانو څه اثر خو نه يم

غزل

لکه د درد مې په پرهر کې وینې شه
د مینې خوب شه په نظر کې وینې شه

چې د رڼا د قافلې جرس شي
د سپیده دم په خیر سحر کې وینې شه

لکه شپونکې د ژوند شپیلۍ غږوي
داسې په نیمه شپه په غر کې وینې شه

د گلر خانو چې نظر ماتوي
د سپیلني په خیر شرر کې وینې شه

چې د عمل پټه ډګر وځلېږي
پښتون زلمی شه په سنگر کې وینې شه

باز محمد عابد

جانانه کله خو راپېښه وکړه

شعرونو ټولنه

غزل

زړه مې ستا یاد کې دم په دم ښویري
پروچه ځمکه مې قدم ښویري

د رقیب نوم مې چې غزل کې راشي
خدا یې و له گوتو مې قلم ښویري

نور به کچکول ورځنې نه جوړوم
چې مې له لپو نه کرم ښویري

ښایي د درد به حوصله نه لري
چې له زخمونو مې مرهم ښویري

غزل

ستا په نظر د نظر تار تر پرمه
خومره اسان په هوا لار تر پرمه

لږ مې د مینې په هوډه کې واخله
روح مې په بین دې لکه مار تر پرمه

نه دې راځي خو د راتلو په تمه
غوتې په زړه د انتظار تر پرمه

که مې مراد په زیارتو شي پوره
زه به د سمال په هر مینار تر پرمه

له زخمې او ښکونه امیل جوړوم
په جنتي غاړه ز نار تر پرمه

عابده ته دې خاطر مه درنوه
که زه په سرد گناه بار تر پرمه

غزل

که ستا تصویر په هره لاره گرځي
پسې زما د زړه هینداره گرځي

شپه کې د خیال په تړون ستا په لټون
راسره ستوري تر سهار گرځي

هوده د مینې پرې اثر نه کوي
د سینې د بښنې کې مې ماره گرځي

څوک به مې ورد زړگي وټکوي؟
لکه زما څوک بیقراره گرځي؟

د کوم حسین نوم یې پر ده لیکلی
کاروان * چې داسې له چناره گرځي

* زما خوږ ملگری پیر محمد ((کاروان))

غزل

لاس او پښې و همه ستړی ستړی یم
مینې کې دې هسې او بـــــو وړی یم
مه مې غورځوه د غورځیدو نه یم
ومې کره شین به شـــــمه زړی یم
مینه غواړم زړه غواړم له ښکلیو نه
سوال یمه لا هغـــــسې نیمګړی یم
مه ویریرې، خوله مې نه شته نه دې خورم
زار نه لــــرم، مار نه یمه، پړی یم
ما باندې احسان چې وخته ونه کړې
زه مې د ژوندون پر اوږو مړی یم
سیوری مې پر سرد پسرلي * گرځي
شکر د وړمود بهیـــــر غړی یم

* استاد شاعر محمد صدیق پسرلی او افغان ادبي بهیر

غزل

وتره مې په اوښکو کړه تـوده ځمکه
غم مې وکړلو په نـوره ځمکه

پام کوه قدم مې په زړگي مه ږده
يبلې پښې څوک کله ږدي په سره ځمکه

پرېږده چې دا وچې شونډې کيـږد مه
ستا د رخسارونو په لـمه ځمکه

څنگه به يې کر بنسیرازه کيـږي نه !
موره اوبه کړې په خـوله ځمکه

تا ته به خوږه نشه د مـينې شـم
بنگ يمه پخپـېم په ترخه ځمکه

غزل

توبه مې وايسته سحر ویريرم
چې له مغرب راخيژي لمرويريرم

په شوخ نظر چې راته ونه گوري
له شوخو سترگو نه اکثرويريرم

پام چې د نه راتلويې ونه وايي!
ريباره زه له دې خبرويريرم

لکه شبنم د گل په پانه پانه
زه د تودوخي له اثرويريرم

د زړه زخمي کابل مې نور مه چيرئ
چيرته ناسور نه شي پرهرويريرم

غزل

بې له تانه گرانه ډېره گرانه زنده گي ده
په مينه مينه وگوره جانانۀ زنده گي ده

چې تا مينه را کړې ده، چې ته مې زړه کې اوسې
بس تا پورې تړلې مې آرمانه زنده گي ده

د زړه پر للمه للمه مې جانانۀ راوړيږه
په دښته د گلونو له بارانۀ زنده گي ده

حسين پړاو دې مخکې دی قدم په قدم اخله
دمه د يار په کلي شه کاروان زنده گي ده

لمر غيږه خلاصه کړې ده ذرې په کې نڅيږي
سحر په مستی راغی شه روښانه زنده گي ده

غزل

ستا په رخسار د غزل توري ناڅي
که د آسمان په لمن ستوري ناڅي

آرمان مې ستا لار ته گوري ناڅي
د زور وړ ډول ته کمزوري ناڅي

د جانان ياد مې زړه ته داسې راځي
لکه له لمر چې ذرې اوري ناڅي

د تخيل په تال مې داسې زانگي
لکه زنجير چې د وړښوري ناڅي

د مينې باد په مازيگر راوړه
په مازيگر د چنار سيوري ناڅي

غزل

نن د آرمان کلي کې شپه تیروم
خم د جانان کلي کې شپه تیروم

د زړه پر للمه به مې وټوکیږي
چې د باران کلي کې شپه تیروم

له پرښتو سره مې کړې وعده
د لوی آسمان کلي کې شپه تیروم

د ښار لوگو کې مې ساه تنگه شوله
یمه روان کلي کې شپه تیروم

چې تخیل مې د غزل رنګین شي
خم د ((کاروان)) کلي کې شپه تیروم

باز محمد عابد

جانانہ کلہ خو را پیدینه وکړه

شعرونو ټولګه

غزل

له تندې مرمه خو روژه ساتمه
په خم کې لامبمه توبه ساتمه

یو لاس کې توره بل کې نیسم قلم
زه د خوشحال بابا ورته ساتمه

په زړه کې لولم سپارې د مینې
په تاخ کې بنده خلاصه ساتمه

چیرته په غم باندې هم نه څڅیرې
لیمه کې اوښکه پښتنه ساتمه

چې مې شعور ته راشي شعر را کوي
په لاشعور کې پرېښته ساتمه

غزل

د زړه زخمونه به د زلفو په تار وگنډېمه
د نظر څار به ستا د کلي په لار وگنډېمه

چې زمانه پرې گواهي زمـوږ د مينې وايي
د جانان نوم به په تنه د چنار وگنډېمه

خومره به ښه شي چې رنگونه د فطرت شي يو ځای
د لمر ذرې به گله ستا په رخسار وگنډېمه

کسات به زه د خپل قاتل جانان نه څنگه واخلم؟
بس خو جنډه به د آرمان په مزار وگنډېمه

سل کاله کيږي يو ظالم په بې رحمۍ شلولی
ځم چې د لراو برد غرونو پرهار وگنډېمه

غزل

د نغمو له ښاره سازو سامان راوړي
تخیل ته مې سندرې جانان راوړي

په ورځ ستا د مخ خالونه زړونه یوسي
د شپې ستوري په لمن کې آسمان راوړي

د ښکلو کو خط و خال وي په کې نغبتی
چې مهار د غزلونو کاروان راوړي

ته د خپل حسن له زوره څه خبر یې؟
چې تور زړې درته گوري ایمان راوړي

د شهید و گلغوټیو جنازې وي
زموږ کلي ته یې غیږ کې باغوان راوړي

باز محمد عابد

جانانه کله خو راپېښه وکړه

شعرونو ټولنه

غزل

خير دى كه د ژوند په ژرنده دل شومه
ستا ملالو سترگو ته كجل شومه

چا به راته نثر چا به نظم وى
ستا په خوله چې در غلم غزل شومه

خومره ښه نازونه شويو خاى سره
زه چې سپلنى ستا د وړ بل شومه

يا د كلي خلكو واورئ مې مې كړئ
مينه كې كه خپل جانان ته غل شومه

راشه چې مې بې له تانه روح نه ځي
خو ځلې ميلمه كه د اجل شومه

باز محمد عابد

جانانه کله خو راپېښه وکړه

شعرونو ټولنه

غزل

مازيگر نه لري گودرنه لري
زموږه کلی خواختر نه لري

موږه په داسې چم کې ساه اخلو
چې ماښامونه يې سحر نه لري

پر خای د سرې يې بارود خوړلي
خمکې مو شاپې شولې کر نه لري

مرگی پر موږه د ویر ساندې وايي
د ژوند نغمې پر موږ باور نه لري

جانانه کله خوراپيښه وکړه
زما د زړه جونگړه ورنه لري

غزل

له سازه مې د روح يوه نغمه وه چې راتله
که ستا د نرگسي گيسو وږمه چې راتله

حرم کې مې د زړه چې يو صنم ديره کيده
قدم په قدم مخکې بتکده وه چې راتله

غبار د تصور له آيينې مې چې صفا شو
د باد په خير زما په لور هغه وه چې راتله

ستا نوم مې لا په ژبه باندې نه و پوره شوی
په شونډو مې د مينې زمزمه وه چې راتله

تعبيري يې د سندرو د مغان له پيره غواړم
بيگا راته په خوب کې پرېسته وه چې راتله

غزل

له کوم ځنگله نه ورته لاره راځي
هره بلا مو چې تر ښاره راځي

د زړه پر ځمکه شنه کوي زخمونه
ښکلي له څه رنگين بهاره راځي

لکه چې خپل همزاد مې وموندلو
چې ورک تصوير ته مې هينداره راځي

د روح سرود مې ورته بين غږوي
د سينې دښتې ته مې ماره راځي

د زړه له شوره لا وتلی نه يم
د مينې غږ له دې بازاره راځي

غزل

زما د ژوند د حسرتونو تن کې ساه مېرې کيږي
لږ يې لاس ونيسي ډيوه رپي رڼا مېرې کيږي

هواگير زړه مې داسې ولي د نظر په گاتو
لکه وېشتلې مرغۍ خرڅي په هوا مېرې کيږي

راته يو چاله ميکدي نه د توبې وويل
ما ويل نه، نه رنگينه غوندي گناه مېرې کيږي

له خاورو پورته شه ملالې پيغلې چيغه وکړه
ميوند خو څه کړې چې لا ټوله پښتونخوا مېرې کيږي

خدايه د کومې گناه غچ دې رانه دلته اخلي؟
لا مې آمين په ژبه گرځي چې دعا مېرې کيږي

غزل

په تصور کې چې دلبر نیسم
لکه د وریځو غیږ کې لمر نیسم

دې ما بیا مونو راته هیڅ را نه کړل
د ښکلیو لار په سپین سحر نیسم

بیگا مې ټوله شپه منډه ويلي
څوک په هوده کې د نظر نیسم

چا رانه زړه لکه د غل وړی دی
ښکلیو کې گورم څوک اوتر نیسم

چې صحیفې ورته د مینې راځي
ځم چیرته داسې پیغمبر نیسم

غزل

د روح بين غږومه چيرته ماره لـتـوم
اوبو غوندي د غره لمن کي لاره لـتـوم

د باد په خير چي ښکته پورته گرځم لالهانده
تصوير له چانه ورک يم هينداره لـتـوم

چي زړونه تخنوي داسي نغمي درځني غواړم
تارونو کي دې هغه تار ستاره لـتـوم

اول به مې د زړه په دريڅو کي راپيدا شي
که نه شو بيا به ستوري په کراره لـتـوم

سرونه به ډېر گرځي خو چي زه پسې گرځېم
يو سر چي سلسله يې ځي تر داره لـتـوم

غزل

د زړه گريوان ته داسې اچوي نظر لاسونه
لکه د وريځو لمن وڅيري د لمر لاسونه

زه به يې هم د امتيانو صف کې ودرېږم
که مې پر سر تير کړي د مينې پيغمبر لاسونه

خدایه د نور باران شيبه شيبه راووروه
بدرنگې شپې پر مری اېښي د سحر لاسونه

د بې وسۍ مې جوړې پته تاته نه لگيږي
ته چې ښيړو ته غځوي هر مازيگر لاسونه

زموږ په کلي کې د وينو د غچ زيري کيږي
د هر دريم سړي په وينو سره اکثر لاسونه

غزل

لیمو نه چې بهر شولې نظره چیرته ځي؟
له غرونو چې پناه شوې ښکلیه لمره چیرته ځي؟

خه رخه دې مئینو سره کیږي او که څنگه
ما ښام ته چې نیږدې شوې مازیگره چیرته ځي؟

د زړه پر للمه دښته مې یو څوک خو رازرغون کړه
ایسار شه پسرلیه مروره چیرته ځي؟

خه ښه وو چې جانان په تصور کې راته ویلې
راځه کینه دمه شه زوروره چیرته ځي؟

د شر د سوداګرو قافلې بازار ته راغلې
لږ وار وکړه د امن پیغمبره چیرته ځي؟

غزل

ورانې مې کړې لاس کې دتلي کړنې
مه جوړوه ماته په تندي کړنې

بنایي چې تصویر به جوړوي د چا
کارې چې پر ځمکه لیوني کړنې

زړه کې زما لارې تیروي ګله!
ستا په مخ چې را کارې ازغي کړنې

پاڼه مې د ژوند پخپله توره کړه
هسې وایم دا دي ازلي کړنې

غزل

صنم مې زړه ته ځي راځي هر دم په هره ورځ
پوښتنه خو د گل کوي شبنم په هره ورځ

هم هغه خو شېبې مې د ژوندون د خوشحالي وې
جانان چې راته راوړي نوی غم په هره ورځ

دا خلک خو ړانده نه دي چې نه ورته ښکاريږي
که خو مو په سرونو ږدي قدم په هره ورځ

دا څوک دي چې زخمونه پر موږ پلوري له قدیمه
دا څوک دي رانه یوسي چې مرهم په هره ورځ

غزل

د ښکلیو انتگوته مې نظر غـځـوي لاس
سپوږمۍ د څوار لسمې ته خو لمر غـځـوي لاس

اوس گورو به چې چا ده د قسمت لـوـبـه گټلې
د مینې پیغمبر د چا پـه سـر غـځـوي لاس؟

د کوم مټین په قتل پسې وتې ده لـه کـوره
په ناز په کرشمه لکه خنجر غـځـوي لاس

د چا د گریوان تار تار یې په گوتو کې نیـولـی
دا شوخې شیوه گرې خو اکثر غـځـوي لاس

که خدای کول جانان به مې لاسونو کې لاس را کړي
خلک وایي چې اختر کې مرور غـځـوي لاس

غزل

يو څوک خو مې يو ځل د زړه په لار راواړه
خدايه په مټين زړه مې پرهار راواړه

ښکلي دې په ځمکه داسې گرځي لکه ستوري
يو څو څو پرې د مينې په مدار راواړه

ساقی د میکدې نه دې نن تش لاسونه نه ځم
په لپو لپو سترگو کې خمار راواړه

هينداره مې د زړه ورپسې ورکه ورکه گرځي
تصوير پرې د کوم ښکلي پرې وار راواړه

چې غږ د ستار نه خيژي د ځنيو څو تارونه
جانانه لږ په ځانگه د چنار راواړه

غزل

تارونه دې د زلفو په رخسار وزنګوه
پر غاړه مې لاسونه لکه هار وزنګوه

يو چارانه جامونه د نظر وټنټول
بنګي آشنا په بنګو مې خمار وزنګوه

د وړانګو په مهار کې د رڼا کاروانه راشه
حسین سهار د کلي په چنار وزنګوه

جانانه هنگامه د مینې ورځ په ورځ سپرېږي
يو سر خو چيرته نن سبا په دار وزنګوه

موسکا دې سندرېزه کړه د ذوق پرېښتې راشه
دردونه مې نغمه کې د ستار وزنګوه

باز محمد عابد

جانانه کله خو راپېښه وکړه

شعرونو ټولنه

غزل

ښکلی شه، له خپل ښایست نه ښکلی شه
نن خود غمازد سترگو خلی شه

زه ورنه په سترگو کې څه وغواړم
دی راته غوسه شي وايي، غلی شه!

ما د خپل بهیر سره ملگری کړه
وخته! لږ خوماته پښه نیولی شه

زرکې یې لمنو ته راغلي دي
بازه د وطن غرونو کې غلی شه

غزل

بیا څوک مئین د هوش له ښاره وځي
د لیونو په ورکه لاره وځي

نغمې د مینې له ستار وځي
که د درد څرېکه له پرهاره وځي
دلته د مینې لیونې اوسېږي
دلته هر ستوری له مداره وځي
له چانه ښکلی جانان مخ اړوي؟
که د پاڼو له هوډې ماره وځي
بیا به تصویر د کوم یو ښکلي راوړي
د زړه له کوره مې هینداره وځي

موربه د مینې دنیا هم ولیده
د کار سړي په کې له کاره وځي

ماشومتوب

راته ياد يږي هغه تير وختونه
چې په غرمو به گرځيدم، گرځيدم
ستا په کوڅه کې به د چاله ويږي
لکه د پانې رپيدم، رپيدم
چې بيلې پښې به مې په ځمکه سرې شوې
پنا مې وره ستا د ديوال سيوري ته
ستا د ديوال خوشبو به داسې مست کړم
لکه د گلو د شمال سيوري ته
په لوږه تنده باندې نه پوهيدم
نه به غرمه نه مازيگر مې ليدو
ستا په لټون پسې به زه جانانه
گرځيدم خو پورې چې لمر مې ليدو
خو اوس د داسې وخت پنجو کې گيريم
چې مې په گرانه تن ته ساه راځي
جانانه ستا په غم به څه وژاړم
چې په خپل ځان باندې ژړا راځي

له سرو سترگو تر سرو سترگو

پرون چې ما په آيينه کې کتل
راته کيسې د ماشومتوب ياديدې

زه به په چينغو چينغو کورته راغلم
مورجانې زه به ستا ولورته راغلم

زما به سترگې وې لــه خاوره کې
هم به مې سرو له گردونو نه ډک

تا به نارې کړې چې قربان دې شمه
بيا دې له چا پره شوخي کړې ده

تا به دخپل پورني پيڅکي باندې
زما لــه سترگو خاورې پاکې کړلې

باز محمد عابد

جانانه کله خو راپېښه وکړه

شعرونو ټولنه

هم به زما له سره ټول گردونه تا وځنډل
راته به ستغې سپورې تا وکړلې

چې مخ او سر به دې راوميځلو
زما به سترگې تکې سرې ښکاريدې

تا به مې سترگې راته تورې کړلې

* * *

خو نن چې بيا زما په سترگو کې د چاله غمه
ووينو سيند بهيده

ما آيينې ته کتل
زما تصوير په آيينه کې زنگيده، زنگيده

ما ويل چې اوس به له هيندارې نه راوښويږي
تاراته څه په عاجزۍ وويل:

((زويه لوگې دې شمه ودې گرځم
نوره د سرو سترگو دا لوبه پريږده))

قطعات

سپرلي هغه به زموږ د خوارو کلي وي چې
گلونه ټول په وینو سره وي او بل رنگ نه کوي
دا زمانه لکه چې نور زموږ وجود نه مني
عجیبه نه ده چې احساس مو لا غورځنگ نه کوي

* * *

وخت به موږ ته څنگه گلورینه فضا جوړه کړي
غږ د پسرلي وي خو له ورايه خزان وځاندي
لا د گلغوټيو ستوني ډک دي له باروتو نه
تاته به په کومه خوله سپرليه گلان وځاندي

* * *

پام کوه سپرليه چې زموږ کلي ته رانه شي
ته به د باروتو دې وطن ته څه تحفه راوړې
اوس زموږ د کلي چارونه ځالي نه لري
ته به د بلبل د غم نوا ته څه نغمه راوړې

* * *

دلته د وخت د نابلدو خلکو خوا کې اوسو
دلته کې موږه ساه په بیه اخلو ژوند تیروو
دلته زموږ احساس بندي دی څه ویلی نه شو
ترڅې خبرې د هر چا لکه د قنند تیروو

* * *

څنگه ژرمې د آرمان قاتل جوړېږي
محتسبه لامې هغسې ځواني ده
د ښار مشره ستا د امن ښاریه کې
هر څه گران دي د سرونو ارزاني ده

* * *

پر سپین رخسار چې زلفې لام ولگي
لکه روژه کې چې ماښام ولگي
د تن رگونه مې موسکي موسکي شي
غږ چې په غوږ زما د جام ولگي

* * *

لمر چې د غروب په غرغره شي راته وځاندي
جوړه طبیعت کې نظاره شي راته وځاندي
سترگو د جانان که د مغلو خصلت غوره کړ
مینه پښتنه یې تاتره شي راته وځاندي

باز محمد عابد

جانانه کله خو راپېښه وکړه

شعرونو ټولگه

* * *

د انتظار په تریخ نظر کې مې لا
د امیدونو څه خوا به پاتې دي
وخته رفتار کې دې کرار راوړه
ستاله منزله پښتانه پاتې دي

لو

دی

د

لونگو

د غزل ” باز “ او د هنر کوټرې

خدا یزده چې د بني آدم په ارواح کې یې ولې داسې مزی پېيلي دي، چې د موسیقي له شرنګ سره په گډه راځي او د غزل په اوریدلو او یا لوستلو سره غزونې کوي. خبره د غزل او موسیقي په وروولۍ او خورلۍ کې نه ده، پوښتنه د دې ده، چې کله خو ځینې غزلونه د خپل هر بیت له خوندور سُر و تال سره ځان یو گام موسیقي ته نږدې کوي. زه دلته د غزلونو وزنې رغښت هم نه یادوم، څه ډول ووايم؟ موخه مې په شعر کې یو ډول پټ ”خوند“ دی، چې د پښتو غزل په اوسني بهیر کې یې ځان په نویو ریښو ټینګ کړی دی او همدا ځانگړنه (چې زه یې د خپلې ژبې د لنډوالي له امله خوند بولم) ورو ورو په یوه ”معیار“ بدلېږي، هسې معیار چې وکړای شي شعر له خبرو او کره له ناکره څخه بیل کړای شي. خدای (ج) شته چې زه د ښاغلي عابد د شعرونو شنه کلي ته د همدغه ”خوند“ پر کوڅه ورننوتی يم او ډېر ځله یې غزلو زما په اروا کې سندرېز مزي خوځولي دي او که د ده شعرونو ته گورم هم نو د کتنې د معیار سترگې به مې همدا خوند وي.

زما پراند د غسې خوندور هڅانگړنه د غزل لیکنې په همدې اوسمهالي بهیر کې ښاغلي کاروان ډېره ځلولې او د ”بهیر“ له لارې د څو تنو په شمیر کې تر عابد پورې هم رارسیدلې ده، چې د شاعر له ذهن څخه د اوریدونکو یا لوستونکو پر ذهن تر کیناستلو پورې د یوې منظمې پروسې په توگه طرح کیږي او د دې پروسې د علمي کولو ډېرې چارې د شاعر په کار پورې اړوندې دي، چې له نیکه مرغه د عابد صاحب داسې کار د غزل لیکنې په برخه کې بریالی دی. لومړی خو ښایي په ره بیت کې د نوې سکالو ”موضوع“ هستونې لپاره هڅه وي او دا هڅه شاعر هنري نوښت ته نږدې کوي. په دوهم گام کې د سکالو

د ارايې لپاره د کلماتو د ټاکلو چاره ده. شاعر غواړي چې هره شاعرانه کلمه داسې وټاکي، چې د يوه ځانگړي هنري موقعيت استازيتوب وکړای شي. د شاعرانه ژبې په وړاندې د شاعر مسووليت له همدغه ځای څخه پيل کېږي، دريمه چاره له قافيې او ردیف سره د ټول بيت ښکلی پيوند دی. دا پيوند هم هنري ظرافت ته اړتيا لري. له دې وروسته د فني تلازماتو رغونه پيلېږي، چې د شعر قافيونوښت، آهنگ او د ټاکلي وزن په پام کې نيول دي. د ښاغلي عابد دا بيلگې په مرسته راغواړو:

څنگه چې ښکلي له وعدې نه وځي

داسې مې زړه له ارادې نه وځي

لمرد زرینو وړانگو لاس غځوي

د رڼا ناوې له تیارې نه وځي

ورسره ستا د نامه توري ځغلي

هراسويلی مې چې له خولې نه وځي

د کوم هوښیار ښکلي په لټه پسې

یو لیونی له میکدې نه وځي

ښکاري جانانه په ایمان یې وایه

باز به دې کله له پنډې نه وځي

عابد هڅه کو، چې ټول شعري کلمات یې داسې یو انځور رامنځ ته کړي، چې وکړای شي د شاعر د نظر

وړنوښت پر لوستونکو ومني.

زموږ دا شاعر د پر ځله خپل برسيرن او ښکاره عواطف اراييه کوي، چې له ټولو سره شریک دي. د

همداسې شریکو عواطفو موندل او بیا ښکلي او ډنه پر هر چا د شعر د منلو په چاره کې مرسته کوي. د

ښکلا په وړاندې داسې ساده، خو ښکلی او نوی عکس العمل ډېرو احساس کړی، خو په لږو شعرونو کې راغلی دی.

چا پسې ورک زما نظر گرځي
ښکلي چې گورم په ما سر گرځي
په شاعري کې "مهال" د عابد همزولي دی. زه د خپلې دغې ادعا د زبات لپاره لاسوندی لرم او هغه د شاعر هنري صداقت دی. شاعر چې د خپل ژوند مهال تنده پوره لمس کړي، ویې زغمي او په وجود کې یې په احساس بدله شي، بیا نو دغه احساس په خورا طبیعي توګه د هنر قلمرو ته راشي او په شعر بدل شي. هغه هم داسې چې دا احساس په پوره صداقت له ټولنې سره شریک شي، شاعرانه صمیمیت هم له همدې صداقت څخه سرچینه اخلي. هر کله چې شاعر له خپل مهال سره همزولي شي او خوږه ژبه ولري، نو هنري زیږونې به یې خورا صمیمي وي. ګران عابد په خپلو غزلو کې همدا سې یو صمیمي شاعر دی. د عابد غزلې مو ډېرې یادې کړې ځکه د هغه په کتاب کې غزلې ډېرې او نور شعري فورمونه لږ دي. خو آزاد شعرونه هم شته، چې کړای شي په دغه جوله کې شاعر د بريالیتوب نښې راڅرګندې کړي " وروستی ټپه " یو ښکلی تصویري شعر دی، شاعر د خپلې هنري موخې په تمثيل کې بريالی دی او په ډېره ځیرنه هیل هر شعري انځور بشپړ اراییه کوي. ژبه یې هم خوږه ده د "هائیکو" ګانو په هکله څه نه واسم ویلای، ځکه چې ډېر ورسره بلد نه یم، خو څلورومه هائیکو:
اوس چې اوبه له ورځه تیرې شولې
د یوې ښکلې ګناه ظریف او سمبولیک اعتراف انځوروي.

زموږ دا شاعر ډېره موده د "افغان ادبي بهیر" د شاعرانه منارو بلال وي، چې د ښکلا او هنر د مذهب نورو مومنو "شاعرانو" ته د مینې د نمانځنو بلنه ورکوي. کله خو دغه بلنې خپله په شعر بدلې شي او له

شارع څخه په شعر د شعر د لوستلو هیله شوې ده، ځنې داسې شاعرانه بلنې په دغه ټولگه کې راغلي دي، چې په زړه پورې جوړښت لري. د عابد په غزلو کې یوه بله ځانگړنه، چې زما تر سترگو شوه، دا وه چې دی د گڼ شمیر شعرونو په مقاطعو کې له خپل نوم "باز" سره کوتره، زرکه، وزراو دوی پورې اړوند شاعرانه ترکیبونه کاروي، مگر دغه تکرار ته ځکه حسن تکرار ویلای شو، چې هره مقطع بیل خوند او بیل رنگ لري. د دغو کلماتو هره هنري پېښه ډېره ښکلې راغلې ده او لوستونکي ته د ډېر تکرار احساس نه پیدا کوي دا خو بیلگې کتلاي شو:

نن "باز" ته د زرکو میرې وویل
سړې سترگې به تورې په کجل کړمه
یا

سپینې کوترې درنه تنگې شولې
"بازه" یو ورځ به دې وزر ماتوم
او یا هم دا

بيله چې د زانو له کتاره شي
"باز" ته ښایستو کې شان کوتره شي
یا

زرکې وزرماتي دي په غرونو کې دمه کوي
"باز" یې په هوا نیولې لار لیوني

باز محمد عابد

جانانه کله خو راپېښه وکړه

شعرونو ټولګه

مور وینو چې شاعر د هرې کلمې لپاره په بیلا بیلو هنري موقعیتونو کې ځای ټاکي. له ځینو ټاکلیو
اشیاوو سره شاعر ذهنی اړیکې له همداسې بیلګو څخه ښکاري. خو په دې شرط چې هنري وي او
بناغي عابد دغه شرط بیخي پوره کړی دی.
د پښتو شعر په اوسمهالي بهیر کې بناغلی باز محمد عابد د غزلیزې شاعرۍ ځوان استازی دی، ځکه
نوبت، هنري صمیمیت او خوږه ژبه د هغه په غزلو کې داسې یو ښایسته ترکیب جوړوي، چې د
لوستونکي په اروا کې هنر ته تېري مزي په سندرو راوړي. زه خو وایم خدای خو دې زموږ د غزل دغه د
سرو سترگو لوړ تخيله باز همدا سې د هنر پر ښایستو کو کترو مین لري.
دا تاسو او دا هم د شعر د دو هیو د مستانه قلندر خماری سندرې.

عبدالغفور لیوال

د سلواغې ۱۶ مه ۱۳۷۸

پېښور

غزل

څنگه چې ښکلي له وعدې نه وځي
داسې مې زړه له ارادې نه وځي

لمرد زرینو وړانگو لاس غځوي
د رڼا ناوې له تیاری نه وځي

ورسره ستاد نامه توري غځلي
هراسویلی مې چې له خولې نه وځي

د کوم هوښیار ښکلي په لټه پسې
یو لویونی له میګدې نه وځي

ښکاري جانانه په ایمان یې وایه
”باز“ به دې کله له پنجې نه وځي

پېښور، صدر ۱/۱/۱۹۹۷

غزل

څنگه چې جانان په نظر ښکل کړمه
داسې يې غمونو ځان ته خپل کړمه

خو که لا کچه غوتې د مینې ده
زه به يې د اوښکو په نم گل کړمه

بیا مې په یو ښکلي نظر پریوتو
بیا ځکه خبرې په غزل کړمه

زه او جانان لاس تر غاړې ووتو
اور به د رقیب په خونه بل کړمه

نن "باز" ته د زرکو میرې وویل
سرې سترگې به تورې په کجل کړمه

غزل

چې د جانان د نظر شپول نه شي
د زړه پرهر به مې راټول نه شي

چيرته يو نيم وي په کې سرووځي
د بيابان هر بوټی غاټول نه شي

که د چا ښکلي له لاسونو پرېوځي
مات به زما د زړه کنډول نه شي

تا سره مينه مې څه حد نه لري
ما سره ستا کرکه په ټول نه شي

د غم ښادی پته به څه ولگي؟
چې نغاره نه شي او ډول نه شي

غزل

د ژوند نغمه مې د ستار د ترنگ خبرې کوي
چې د ښکلو کو پر سينه لونگ خبرې کوي

اوس به د چا د خيال تصوير په کې ذرې ذرې شي
د زړه هيند اړې ته مې څوک د جنگ خبرې کوي

يارانو تاسې به دُعا کوئ چې سرونه و خوري
د شمالي د راوړو ملنگ خـبرې کوي

د ژوند تيارو کې و تنگ شوی د رڼا لـيونی
د ډيوې خنک ته يو شهيد پتنگ خبرې کوي

زړه مې نری شي غريو مې ونيسي له حاله وځم
چيرته مين چې د بنگړو د شرنګ خبرې کوي

غزل

د مینو سترگو تاب زما خوښیږي
دا د بزم انقلاب زما خوښیږي

چې تناکې مې د زړه نغمې نغمې کړي
په زنگون باندې رباب زما خوښیږي

ستا یوه یوه خبره یو حدیث شي
ستا د سرو شونډو کتاب زما خوښیږي

چې د مینې د یادونو هديره وي
داسې زړه خانه خراب زما خوښیږي

ژونده تاكې د جانان له مینې پرته
په ایمان کې دې بل باب زما خوښیږي

غزل

د سپوږمۍ چمبه راواخله، ورته ستوري په گدا کړه
مرورې دي سندرې، لږ يې توري را پخلا کړه

په نظر راباندې وڅښه، د ښکلا د مۍ جامونه
اوږده غاړه صراحي کړه، اموخته مې په صهبا کړه

د زرگي په للمه د ښته، د ارمـان زړي کرمه
د باران په شان ورپړه، چيرته شنه مې تمنا کړه

تخیل کې جوړومه، ستا د مینې د ښکلا بُت
بُتکده د خیال حرم کړه، لږ خو ما د ځان په خوا کړه

څنگه غلی ناست یې ”بازه“ وزرونه دې خواره کړه
د کوټرو سیل تیر یې، څه خو شور څه خو غوغا کړه

غزل

له زړه نه راشي په ليمو کې انتظار وباسي
يارانو ما د ښکلو مينه له روزگار وباسي

داسې ښکاريږي چې ساقې هم کينه ور غوندې شو
ډله رندان چې ميکدې نه وار په وار وباسي

دا زمانه داسې په چل او په هنر بدلـيږي
لکه پوستکۍ چې له خپله تنه مار وباسي

بيا يو منصور پيدا کړه، بيا د چا د مينې په نوم
چې يو ناره د انا الحق په سرد دار وباسي

د زمانې د حوادثو څه پروا نه لـري
”باز“ په سيلۍ کې هم کوټرو پسې لار وباسي

غزل

نن د ليمو د خوني ورماتوم
په چا به تنده د نظر ماتوم

د سترگو جنگ ته مې بلا زړه کيږي
ستا د ښو به دا لښکر ماتوم

راځه جانانه را تر غاړې ووځه
يو څو تناکې د ځيگر ماتوم

شیرینه مینه مې په زړه وريږي
په فرهادي تیشه به سر ماتوم

سپینې کوترې درنه تنګې شولې
”بازه“ يو ورځ به دې وزر ماتوم

غزل

ډېر ستا د راتلو په انتظار لـيوني
راشه که يې گوري د ديدار لـيوني

ستا د پاكي مينې انا الحق وايي په چيغو
جگ سرونه وگوره په دار لـيوني

خوک دې خانقاه کې بلوي ډيوې د زړونو
خوک ناست ميکده کې وي حـمار لـيوني

هر طرف او تر او تر د بنـکـلو نظـري کوي
گډه چې شي د صدر په بازار لـيوني

زرکې وزرماتي دي په غرونو کې دمه کوي
”باز“ يې په هوا نيولې لار لـيوني

غزل

مهاجر زړه مې خوشحالي يوه زړه نه لري
په ځمکه سيوری په آسمان کې ستاره نه لري

په مرگ يې نيسي، غاړه تېې ته مجبوره کيږدي
د زمانې له ستمگرو نه چاره نه لري

موربه د داسې بد نصيبه قبيلې وگړي
زموربه مړي گډه بنځيږي هديره نه لري

اوس د آذان ازانگې ټول کلي ته نه رسيږي
زموربه جومات يې شهيد کړی مناره نه لري

راځه چې پاتې زنده گي په محبت تيره کړو
نفرت ښه نه دی آشنا مينه خساره نه لري

غزل

ستا د خولې خبره مرغله شي
زړه ته چې راكوزه شي سندرې شي

زه ورته وسله د خودۍ كېږدمه
مینه په ما څومره زوروره شي

نازلري، نیازلري، اندازلري
خپل مین چې وگوري اوتره شي

څومره چې په کم نظر کتل کوي
هومره به یې حسن له نظره شي

بیله چې د زانوله کتاره شي
”باز“ ته بنایستو کي شان کوتره شي

غزل

څه په نشیب څه په فـراز روان دی
زړه مې د کوم ښکلي په ناز روان دی

په کوم پړاو به چاته ځان وسپري
راسره سم د مینې راز روان دی

روح مې سندرې په اوږو بار کړي
د سُر او لۍ ورپسې ساز روان دی

چې کوم شاعر به ترې الهام واخلي
ښکلي په څه ښکلي انداز روان دی

چیرته به خپل مرام ته ورسـیږي
ځي په کوترې پسې ”باز“ روان دی

غزل

د غم ما بڼام په مازديگر راغی
خدایه څه تندر په گودر راغی

د بورو شور په هدیره کې و جوړ
چاته راته ویلې چې اختر راغی

زما د قتل اراده یې کړې
جانان د لیچو په خنجر راغی

د زړه پر ځمکه کرونده پخوي
بنکلی په شان لکه د لمر راغی

د خیال وزر مې ستا په مینه خور شو
سروش د شعر مې په هنر راغی

غزل

چې شبنم بوسه له مخه د گل واخلي
تصور مې رنگيني د غزل واخلي

د دیدن تنده کې هومره ټکنۍ کړي
چې له ډېرې بې صبرۍ نه مې جل واخلي

په اسانه به یې خلاص نه کړې جانانه
که د مینې تار مویو ځلې ول واخلي

بنا ماران یې چې په څانگو مستي وکړي
له ترخو نه خواږه څنگه صندل واخلي؟

بې له شکه هغه شپه به وي د قدر
چې سپوږمۍ ستاد رخسار ځنې ځل واخلي

غزل

ښکلو پسې زړه مې سحرو تۍ دی
هم مې له لیمو نه نظرو تۍ دی

واړه ارمانونه به مې ووژني
نن دې د ښو چې لښکرو تۍ دی

ستا د ماشوم غم تپوس مې زړه کوو
ما وی چیرته نه ځي بهرو تۍ دی

هغه دنگ چنار کلي کې نه شته دی
غشی تر سینې د ښترو تۍ دی

”بازه“ پسې والوزه وارمه کوه
گورې نه صحرا ته کوتر و تۍ دی

غزل

د سرود کله يې ليرېدې، د مستيو وچکالي ده
د شاعر د خيال لمنه، له سندرو نه خالي ده

بيا يې غيږه کې رانه وړل، د رامبيل چامبيل گلونه
سر کال هم په موره خوارو، تنده ګونځې د پسرلي ده

د نارنج د گل ميله ده، د بارودو په وطن کې
له شهيدو گلغوټيو غيږه ډکه د مالي ده

دمه ځای يې زړه کې نه شته، د کاروان د لارويو
په خنجر د ليچو راغله، نن حسينه جلالې ده

غزل

ډک له مینې زړه لرم
شکر دی هر څه لرم

بد و ته یې بد وایم
ښه یې په لیمه لرم
زه د جانان غم سره
تل د زړه خواله لرم
خته مې له عشقه ده
اور لرم، اوبه لرم
وینس وخت څه په منډه ځي
زه چې بخت اوده لرم
مه! وزر مې مه تړه
”باز“ یم الواته لرم

غزل

مینه مې داسې په دایره کې واخلي
لکه بین مار چې مار هوده کې واخلي

د مازدیګر وعدې ته نه رسیږي
د دیدن تنده مې غرمه کې واخلي
بنکې گناه ته مې رابولي ساقی
رانه توبه په میکه کې واخلي
د عزرائیل به دا احسان ومنم
که رانه ساه ستا په کوڅه کې واخلي
زما په زړه داسې قبضه واچوه
لکه بڼا مار چې لال ولجه کې واخلي

سترګې یې سرې شي په چا خیال نه کوي
”باز“ چې کوتره په پنجه کې واخلي

غزل

چا پسې ورک زما نظر گرځي
ښکلي چې گورم په ما سر گرځي

غم مې د زړه کلي تـه لاره کړې
په سپين سترگي په کې اکثر گرځي

يارانو ځمه لاس نيوی ترې کوم
چيرته د مینې پیغمبر گرځي

د مخ رڼا يې دنيا ونیوله
يو څوک په خیر لکه د لمر گرځي

خدايزده چې زرکې کومې خواته تللي
ورپسې "باز" په سم او غر گرځي

غزل

لږ يې راوېښ کړه دې ويده ارمان ته لاس واچوه
راشه دا ځل زما د زړه گريوان ته لاس واچوه

راته د سپينو سپينو ستورو اميلونه راوړه
د کائناتو دې خواړه جهان ته لاس واچوه

ترينه ولجه کړه د سندرو غرونه غرونه اوښان
د غزلونو اوښبانه کاروان ته لاس واچوه

چې د وختونود ناسازو نه څه غچ خو واخلو
جانانه نن خو دې تراخه دوران ته لاس واچوه

چې د رقيب له زړه نه سوي سوي دود وڅيري
”عابده“ دا ځل دې خواړه جانان ته لاس واچوه

۱۷/۶/۱۹۹۸

غزل

يو نظر خو رندانه راواړوه
لږه تيره زمانه راواړوه

درنگ ساعت له به ډيوه په مړه كيدو شي
هله ژر شه پروانه راواړوه

د تندي له ايښې نه گوري زلفې
په رخسار دانه وانه راواړوه

د ښكلا بته په زړه كې مې ديره شه
دا حرم په بتخانه راواړوه

بازه اوس دې غزلونو كې خوند نه شته
بس دی نوره افسانه راواړه

غزل

يو سازو، يو سرورو، يو نغمه وه تيريدده
په سيمه مې د روح د چا وږمه وه تيريدده

هيڅ حد يې د ښکلا ټاکلی نه شمه يارانو
د سيند په خيرروانه وه خپه وه تيريدده

يو څوک مې تصور کې جوړولـه وړانوله
په ما د ليونتوب يـوه دوره وه تيريدده

ها ستوري به يې ياد وي چې تک شنه ووله خدا نه
ها څنگه د مستيو ډکه شپه وه تيريدده

يو شرنگ مې د پاوليو په غوږونو کې نخږي
په خيال کې مې تر څنگه چې هغه وه تيريدده

غزل

د مینې لاروی یمه صنم ته مې وربولي
دا داسې بُتکده ده چې حرم ته مې وربولي

دا زړه راسره رخه لري ځکه خو یارانو
چې چیرته مینه نه وي هغې چم ته مې وربولي
د چا د تورو سترگو د جادو به څه اثر وي
چې هر سهار د میا او ملا دم ته مې وربولي
چې ستا د خولې خبره مې په شونډو زمزمه شي
یو ښکلی ترنم شي زیر او بم ته مې وربولي
نظر مې د رخسار په لارو تورو زلفو ونیو
دا څنگه رنې لارې دي تور تم ته مې وربولي

لیمو کې یې د ژوند ځمار، ځمار راته کرلی
چرسي ښکې سړی یمه چیلم ته مې وربولي

غزل

له زړه نه درته وایمه د ځان په خیر مې خوښ یې
جانانه په واللّه چې د ایمان په خیر مې خوښ یې

د مخ فضا دې ټوله سندریزه غونډې ښکاري
د سپینو رڼو ستورو د آسمان په خیر مې خوښ یې

د زړه تاخ کې دې ساتم تقدس دې په لیمو وړم
باور وکړه جانانه د قرآن په خیر مې خوښ یې

”سالک“ آشنا څنگه رانه لیرې، لیرې ګرځې؟*
”نثار“ زما یاره د ”کاروان“ په خیر مې خوښ یې

د ښکلیو په خیر ښکلی یې غزله د ”پسرلي“*
د مینې د کیسې او د رومان په خیر مې خوښ یې

*سالک، نثار او کاروان زما شاعران یاران

*استاد پسرلي زموږ مشر او استاد شاعر

غزل

ستا د ښکلا ځينې قلنگ غواړي
يوه خولگۍ درنه ملنگ غواړي

ستا د کوڅې له رقيبانو امان
په نه خبره باندې جنگ غواړي

خومره ساده ده کليواله مينه
د هار پر ځای رانه لونگ غواړي

د زړه مې سوبه په دوه څيزه کيږي
يو رانه تا غواړي بل بنگ غواړي

د ښکار پر ځای ورسره مينه وکړه
”بازه“ کوترې درنه څنگ غواړي

غزل

د زړه ځم مې لبريزه دی ميخواره رانه ورکه
تصوير مې پسې گرځي خو هيڼداره رانه ورکه

هر څو که لاروی يـممه د شپـږو جهتونو
چې تا ته غـځـيدلې هغه لاره رانه ورکه

چې ژوند ټپه ټپه کړي چې ميوڼد ټپه ټپه کړي
يو داسې پښتنه د جنگ سالاره رانه ورکه

د بين په ترڼم يې د روح کلي ته رابولم
هنر چې په کې نغښتی هغه ماره رانه ورکه

موده وشوه سندرې راته نه راوړي يـارانو
څه ټکه راپريوتې سندر ماره رانه ورکه

غزل

خوک مې په نظر کې راشین شوی دی
درد مې په پرهر کې راشین شوی دی

دېر به د ارمان گلونه ونیسي
زړه مې په گودر کې راشین شوی دی

رام به نه شي کلکې ارادې لري
هر افغان سنگر کې راشین شوی دی

نښې د "حمزه" د تخیل لري
شعر که په "خیبر" کې راشین شوی دی

بیا به په پنځو کې زرکه ونیسي
بنکار د "باز" وزر کې راشین شوی دی

باز محمد عابد

جانانه کله خو راپېښه وکړه

شعرونو ټولګه

غزل

ستا له نظر پرېوتم
خدا پرېو له غر پرېوتم

ته په وعده رانه غلې
زیر ما زدیګر پرېوتم

زه د سپیلني په خیر
واخ، په شرر پرېوتم

ما وی چې کعبه به وي
زه دې په ور پرېوتم

ښه مې زړه پرې یخ کړلو
”باز“ په کوتر پرېوتم

غزل

له زړه مې ارمانونه ستا په لاره ځي پـــه منډه
يو څو ليوڼي ستوري له مداره ځي پـــه منډه

پرون مې تلوسه د نن په تمه زياتيدـــه
خو نن چې راغی ښکلی شو ناگاره ځي پـــه منډه

يو چا په ميکده کې وچې شونډې شپه رڼه کړه
يو څوک چې بلا نوش و له خپل واره ځي په منډه

هغه د يو ديدار په خاطر سرتلي کې اخلي
چې ژوند يې مينه مينه وي تر داره ځي په منډه

زما د زړه له ځم نه يې يوه څکه ونـــه کړه
په ناز په کرشمه رانه ميخواره ځي په منډه

غزل

خو گيډۍ دُعا به د آمين په مـزي و تـرم
زړه به مې د ښکلو د آئين په مـزي و تـرم

نن به مې د سترگو کورکي ورته پرانيستي وي
پرېږده چې يو خو په کې حسين په مزي و تـرم

ټولې فلسفې به ستا د مينې په مخ شاته کړم
ښکلی غوندي شک به د يقين په مزي و تـرم

هار د سپينو ليچو به په غاړه کې درواچوم
وار وکړه چې زه خو لونگين په مزي و تـرم

رادي شي کوترې دې د "باز" په سينه وگرځي
زه به يې وزرونه ښه سنگين په مزي و تـرم

غزل

د زنده گۍ غمونه واړه مې له زړه راټول کړم
چې کور ته لاړ شم په سینه باندې واړه راټول کړم

په تصور کې زه ماشوم شم په کوڅو کې گرځم
سکني ماښام وي چې خوږلن له تناره راټول کړم
کله نا کله زه په وړانو گودرونو گرځم
کله ښايست له ټول جهان په ليمه راټول کړم
لږ مې د زړه درزا ته لاس ونيسه سود به مې شي
د ارمان ټپ به ستا د گوتو په چاره راټول کړم
خدايزده چې څه توپان په سترگو کې جانان راوړي
چې راته وگوري بې واکه مې بانه راټول کړم

ستا د ښايست د اسمانڅکو په لور نيت مې کړي
باز يم وزرونو کې به دوه ستوري رانه راټول کړم

غزل

خه خوشته چې داسې خونړۍ اړوي سترگې
جانان چې رانه نن کړۍ کړۍ اړوي سترگې

راځئ چې د یو بل سترگو کې ټول سره راټول شو
زموږه له خوارانو چې نړۍ اړوي سترگې

زما د زړه غوښتنه باندې خدا یرو پوهیدلی
دا ښکلی چې له ما هره کړۍ اړوي سترگې

دبرکلي د شپون رمې هوبنیارې راته ښکاري
ازغو کې چې ترې پاتې شي وړۍ اړوي سترگې

دعا به د کوترې سپین وزرې ورسره وي
چې "باز" نه په هوا هره جرۍ اړوي سترگې

غزل

ټولي بُتکدې وې حـرم را نغی
زړه ته مې څوک ښکلی صنم را نغی

چاته چې مولارو کې گلان شیندل
هغه خوزمونږه په چم را نغی

تل د سپینو لیچو په خنجر راځي
ښکلی د موسکا په کرم را نغی

خم چې د گلونو موسم غـلا کړمه
مونږ باندې یو کال چیرته سم را نغی

ته یې چې ښکالو ته غوږ نیولی وې
”بازه“ هغه زرکه قـدم را نغی

غزل

هغه چې د مودو ځمار يې سترگو کې غړيږي
خپل وارته يې وار نه کيږي يو جام اخلي او ځي

د چا چې اراده د خپل منزل په لور پخه وي
فراز و نشيب نه گوري بس گام اخلي او ځي

يو درد د چا د مينې مې پرهرته لاره کېږي
يو ياد يې جانانه هميشه سلام اخلي او ځي

د کوم يو وږي "باز" نظر په کلي لگيدلی
په شنه سهار کوتره چې له بام اخلي او ځي

غزل

په لیونو کې دې راغلی نه یم
جانانه زه دومره بیاغلی نه یم

ما د خولګۍ طمعه کې ونه ساتې
زه خولا دومره نازولی نه یم

بخښنه غواړم په حاضر محفل کې
د چا په سترگو کې خو خلی نه یم

اوس نه چنار او نه سنځلې شته دی
اوس د هغې یادونو کلی نه یم

د یو ورور پښه مې جنگ کې وبایلله
خوله سگره تبتیدلۍ نه یم

غزل

څه ښکلی تصور و چې تر څنګه وه راغلي
نغمه وه د لونگو چې گلرنگه وه راغلي

په تورو تورو سترگو يې قلنگ راځني واخيست
چې کور ته مې د زړه يو ملنګه وه راغلي

د خپل مين ټپونه يې گنډل په تار د څنډو
هغه پښتنه پيغله چې له جنګه وه راغلي

سندرې يې له لپو نه شيندلې ليونۍ وه
بيگا راته په خوب کې شو څه شنګه وه راغلي

د بدن پر ځای د بنگ دانې خوړلې وې کوترې
دانن چې درته "بازه" پنګه ښکله وه راغلي

شعرونو ٲولڪه

جانانه ڪله ڦو راپيڻبه وڪڙه

باز محمد عابد

غزل

ته لڙ راته وگوره
زڙه لڙ راته وگوره

ڙوند په ڪي راونغاڙه
مڙه لڙ راته وگوره

بس درنه يو خوله غواڙم
خه؟ لڙ راته وگوره

گل په انتگو وڙمه
ښه لڙ راته وگوره

۱۲/۵/۱۹۹۹

غزل

تور کفار لښکر په سپين اسلام راواړوه
لږدې په رخسار د زلفو لام راواړوه

پام کوه آشنا چې پښه نيولې په کې نه شي
مينه خو سرحد نه لري گام راواړوه

زه به ورته ټوله شاعري خپله اهدا کړمه
خدايه د شاعر حسن خو پام راواړوه

پرېږده چې د ژوند ځمار مې ټول په کې خړوب کړم
تنده ماتوم ه ساقې جام راواړوه

غزل

د ژوند مسته نغمه چې له ربابه راوتله
د مینې ولوله مې له شبابه راوتله

زمزم خوبه چانه وي په مینا کې اړولـي؟
بیګا شپه چې وږمه یې له شرابه راوتله

د تندې تلوسه مې وار له واره زیاتیدله
هانبکلې چې یارانوله سُرابه راوتله

پرون چې د مطرب له ترنگه څه مې اوریدلي
هم هغه مسئله نن له کتابه راوتله

کوم چا به په پنجره کې بند یوانه وي ساتلي
کوتره خوبه "بازه" بې حجابه راوتله

غزل

څه د ژوندون سړو تودو و خوړم
څه د چا مینه کې نشو و خوړم

هسې له وخت نه گيله څه له کوم
خپلو يارانو په پردو و خوړم

وطنه ستا له غېږې ليرې، ليرې
د پردیسو ورځو شپو و خوړم

هغه خدايي سلام هم نه را کوي
زه يې غمونو اندېښنو و خوړم

خپلې خوړینګې ته کوترې ويل
زه د "باز" دوه وو سترگو و خوړم

غزل

اور مې کړه شرر کې مې راو نـ غاړه
درد یمه پرهر کې مې راو نـ غاړه

وا مې خله د سترگو په کونجونو کې
بنکلیه! نظر کې مې راو نـ غاړه

تورو ما بنامونو ته مې پرې نه ږدې
گوره سپین سحر کې مې راو نـ غاړه

نن راته کو ترې څه په مـینه ویل
”بازه“ په وزر کې مې راو نـ غاړه

غزل

خبره چې په کلي کې شوره شوه څـنـگه ځـي؟
کيسه زموږ د مينې چې ښکاره شوه څـنـگه ځـي؟

تصویر دې په کې وځړوه، یاد خو به دې ساتي
رڼه مې د زړگي چې آيينه شوه څـنـگه ځـي؟

هن! واخله لږ سرور خو په ليمورانۀ يوسه
ژوندون مې درته وپړه ميکده شوه څـنـگه ځـي؟

سهارو، مازديگر شو اوس ما ښام په تيريدو دی
ايسار شه د چا ياده نوره شپه شوه څـنـگه ځـي؟

ښه ډېر به درته جوړ کړم سپينې غاړې ته ځونډي
پخه چې د لونگو کرونده شوه څـنـگه ځـي؟

غزل

څوک مې په ميو باندې، څوک مې په بنگ نمانځي
څوک مې د تورو سترگو په ښکلي جنگ نمانځي

بيا د غزل ملکې، گيډۍ سندرې راوړې
چې به په دې عنايت، کوم يو ملنگ نمانځي

بيا په وطن سپرلی شو، جونې په سيل ووتې
سپينه سينه به د چا په تور لونگ نمانځي

ډيوې رڼا دې ورته، د کوه طور ډيوه شي
ژوند په مرموزه ادا درته پتنگ نمانځي

د وطن ټول شاه زلمي، به سره بيا راټول شي
د آزادۍ ناوې به د ډول په ډنگ نمانځي

غزل

نشه ده د شرابو په رگ، رگ کې مې خوره ده
سندره چې زما د تخيل په تال سپره ده

نظر مې ښکلا وزېږوي کوم لور ته چې گورم
له کله نه چې ښکلې مې په سترگو کې ديره ده

چې تا په گلورين نظريو وارې ورکتلي
جانانه د زړه سيمه مې اوس ټوله گلدره ده

يو څوک راغلل ژوندون يې د مرگي نيزه کې يوړو
دا پورې کلی وگوره چې واړه هديره ده

د روغې څه خبره به يې باز سره وي شوي
کوتره چې په شين سهار د بام په سر ښکاره ده

غزل

ښه ډېر په اسانه راته وگوره
لږ خوپه ما گرانه راته وگوره

زه مې نظر ستا په ښکلا وينځمه
ته او خدای جانانہ راته وگوره

ياده به وي تاته پرونۍ وعده
نن نه شي پښيمانہ راته وگوره

ستا د جرس شرنگ سندرې شنې کاندې
ای اوښبه کاروانه راته وگوره

تا پسې خو خدايږو رسیده گران دي
لمر غوندي روانه راته وگوره

غزل

داسې مې اوښکو باندې ستا د کوڅې وروینځلی
لکه باران چې بیګا ټوله شپه وي لمروینځلی

دا چې ښکلا راته په هر څه کې څرګونه وهي
سهار وختي مې ستا په ښکلي مخ نظر وینځلی

په لاهوتي سندرو نیت ترم د مینې په نوم
د زړګي ځم مې په شرابو د کوثر وینځلی

څنګه سرور دی د برکلي د ګودر په غاړه
چا به د بڼګو په وږمه وي مازدیګر وینځلی

د بودې ټال یې په وزرونو کې یو شپول جوړوي
”بازه“ د سپینې غرې په واوره یې کوثر وینځلی

غزل

څنگه خاموشه زنده گي ده هنگامه نه شته دی
نن دې د کلي مازدیگره هیڅ مزه نه شته دی

په یو ساعت کې په یو رنگ په بل کې بل رنگه وي
ماته خو خدايېرو د دې ښکلو اندازه نه شته دی

څنگه ایسار شمه یارانو په دې چم کې څه دي
دا وخت به څرنگه تیرېږي چې هغه نه شته دی

اوس به دې څرنگه ښکلو کیه سندرې کړمه
چې مې په شونډو ستا د مینې زمزمه نه شته دی

د جنگ شیبې وې دیوالونه سره غاړې وتل
لارې مو ورکي دي په کلي کې کوڅه نه شته دی

باز محمد عابد

جانانه کله خو راپېښه وکړه

شعرونو ټولنه

د اسحاق ننگيال په مړينه

غراو آس

يو غر راو نړيده

هغه دنگ غر

چې آسمان خکو ته يې لاس غځيده

لکه د طور په خير ذره ذره شو

يو آس له پښو ولویده

هغه سپين آس

چې په يو گام کې به تر ليرې، ليرې ورسیده

باز محمد عابد

جانانه کله خو راپښنه وکړه

شعرونو ټولنه

د امان الله ساهو په مړینه

دا څه ټکه راپریوتې

دا څه ټکه راپریوتې
چې د سر سړي مو وینې
څنگه ژر یې رانه واخلي
دا څه ټکه راپریوتې
د یو غم فصل موزونو کې پوخ نه وي
بل راشین شي
دا څه ټکه راپریوتې
چې د سر سیوری پیدا کړو
عزرائیل یې په وزرونو کې راټول کړي
دا څه ټکه راپریوتې
د "ساهو" گلونو پانې
د "پسرلي" په غیږ کې زمولي

۱۵/۷/۱۹۹۸

وروسته ټپه

زما د زړه دره کې
ستا د یادونو خلی
د یو شهید آرمان په خیر ولاړ دی
او ستا د خولې وروستی ټپه په آزانگو اړوي
تا ته به یاد وي که نه؟
ما درته څه په هنرمندو ګوتو
د سرو او شنو مریو پوښ کې وه رجړومه جوړه
اود هیندارې په کونجونو کې مې
د خپل نامه توري یو، یو وکرل
ما ویل چې ته کله کجل پورې کړې
نو په لیمو کې به دې وغږېږم
او که هیندارې کې تصویر ته ګورې
ستا له تصویر نه به راوتو کیږم
داسې به تا سره د مینې په تار ځان وتړم
خو داسې کله وشول

باز محمد عابد

جانانه کله خو راپېښه وکړه

شعرونو ټولګه

او ما نه کله هیر دي
چې په بې نیازه غږ دي وویلې
راشه آیینه رانجه دي واخله
نه دي یاري کړم نه دي نښې گرځومه

څو درې مسریزي

راځه چې نن خو پتپتانی وکړو
چیرته یو ښکلی ماشومتوب پیدا کړو
چې څه خو مینې ته بهانه جوړه شي

ځان به د چا د غاړې هار جوړوي
ناځوانې زه خو دي هیر شوی نه یم
په سره جوړه کې څومره ښکلې ښکاري

باز محمد عابد

جانانه کله خو راپېښه وکړه

شعرونو ټولګه

چې په خبرو قطغن ولگیده
چې د بلۍ په سر کاته گناه شوه
راځه چې زړونو کې خو مینه وکړو

اوس چې اوبه له ورځه تیرې شولې
نادانې لږدې په خوله لاس کیږده
په یارانہ کې خو بنگرې ماتیرې

د درد د څړیکې په خیرلاره وکړه
زما په تول وجود خوره وره شه
لکه پرهرمې زړه کې وغځیره

خیر دی جامو له به پیوند ورکړم
پیزار دې نه وي لوڅې پښې به گرځم
مگر د خیتې څه چاره وکړمه

شعرونو ټولگه

جانانه کله خو راپېښه وکړه

باز محمد عابد

يو بيت

داسې خومه وايه چې نه به گورم
ځکه چې دا کړنښه زموږ په منځ کې
د ښايستونو خالق نه ده ويستي
نو داسې مه وايه چې نه به گورم
زه به ورگورم که روژه وي که اختر که برات
ځکه چې دا ښکلي زما د غزل توري دي
يو بيت جوړوي

۷/۱/۲۰۰۰

جانانه کله

خو راپیښه وکړه

ته مې په خوب لیدلې

ته مې په خوب لیدلې

پراغاني گنې دې د سپینو روپو ټل داسې مزه کوله،

لکه د هسک لمن کې ټل ټل وي د سپینو ستورو

ته مې په خوب لیدلې

لکه زیری مازیگر،

د خو شېبو لپاره،

پر کایینا تو بنکلا و شیندي په منډه تیر شي

ته مې په خوب لیدلې

ستا د بنکالو ترنم،

زما په زړه کې نری لاره وکړي

او بنگرو شرنگا دې لپو نه سندرې شیندي

ته مې په خوب لیدلې

باز محمد عابد

جانانه کله خو راپېښه وکړه

شعرونو ټولنه

په تور پورني کې دې سپينې ليچې داسې نغښتې،
لکه د اوږد جنگ له سوبې وروسته،
سپاهي تیکې ته توره تيره کاندې
ته مې په خوب ليدلې
د لوی شکست منلو وروسته ما ته لاس راکوې
او د بري لور ته مې وهڅوې
ته مې په خوب ليدلې
زما او ستا ارواوې
د اندېښنې په نوم څه نه پيژني
د ماشومانو خويندو ورونو په خير لوبې کوې
څه ښکلی خوب و
چې ورېښمين لاس دې
د بياليدو په اميد
آن تر تندي پورته کړ
اوزه له خوبه وينښ شوم
بيا تر سهاره پورې خوب رانه غلو.

شاعرانه فطرت

ښايي زما شاعرانه فطرت کې
له زمانو راهيسې
د ښايستونو خالق
د مينې کرکړې وي
شاید همداسې به وي
چې مې د زړه په ځمکه
د نفرتونو تخم نه شين کيږي
او مينه تل په کې ښېرازه اوسي
ځکه په نيمه خوله خدا باندې ټول زړه وبايلم

غزل

يو څوک گورمه چېرته به وي دنگه ستا په څېر
پېدا به نه شي خدايېرو غـنـمرنگه ستا په څير

د چا بڼکلي په لـټـه پـسـې وټی يم له کوره
کوڅه په کوڅه گرځمه ملنگه ستا په څېر

د وخت غرمو که وسوزوم مينه کې يې پوخ کړم
پر سپينه سينه زانگمه لونگه سـتـا په څير

يو ته يې چې د ژوند قرار دې ټول راځنې يور و؟
که بله به پيدا شي شوخه شنگه ستا په څير

د باز په شان شوخي مې په وزرونو کې پيدا شي
کوټره چې مې تېره شي تر څنگه ستا په څېر

باز محمد عابد

جانانه کله خو راپېښه وکړه

شعرونو ټولنه

زموږ کلی

ډېره موده وشوله

چې "برکنډو" باندې د وړيځو لړې نه ښکاريږي
او د خوږ غاږو کې رېږدي راتوکېدلي نه دي

ډېره موده وشوله

د "غره زیارت" ته خلک نه ورځيږي
وايي روسانو یې په لارو کې بمونه ایښي
چې کلیوالو به ثواب لپاره
په لپو لپو ترینه وڅښي او به
هغه "بزرگه چینه" اوس وچه ده

ډېره موده وشوله

چې د گودرلارې موشرې پرتې
ځکه زموږ کلیوال
چېرته په کډه تللي
په بیرته بیا نه راغلل

باز محمد عابد

جانانه کله خو راپېښه وکړه

شعرونو ټولګه

ښه مې په یاد دي
د مکتب ها ګلالو وړو به
د الفبا سندره
په ازانګو ویله

او دا مې هم یاد پېږي
چې د ایلبنده به کوچیان راغلل
زموږ د کلي په شینکي باندې به
د وخت نه مخکې خزان ولګیده
د کلیوالو به یو شور پورته شو.

۲۰۰۰/۵/۳

غزل

توره شپه کې ورته جر مې تور وربل دی
خلکه چا د تورې شپې نیولی غل دی

بیا یې گونځې په تندي کې غځېدلي
بیا چې ښکلی راته نه گوري څه چل دی

خبر دی لاره به شي، لږه سا خو واخله
د تلوار دې لا تازه پرونۍ پل دی

بس دعا کوه لونگ چې راپاڅه شي
د ځوندو جوړلو مې تکل دی

بازه دا دې لا څه ټوکې دي را اخیستي
د کوټرو په وزرو دې جوړ غزل دی

غزل

چې په خبرو کې د ناز او ادا قند وتړي
ډېر مين زړونه به په زلفو بند په بند وتړي

هلته به زه په خپل وجود باندې باور پيدا کړم
که د لاس نڅښه مې څوک ښکلې په مړوند وتړي

اوبه اوبه به کړي زما د زړگي واړه شاړه
که په گړپوان راته د سپينو او ښکو بند وتړي

يو څو درانه سرونه په نېزه کې رانه واخلي
د مرگ قاصد راشي زموږ د کلي ژوند وتړي

داسې بدرنگه زمانه خو خدايه رانه ولې
چې د عابد نه تخيل وتړي اند وتړي

بيلتون

زما د ژوند د اميدونو سپين سحر جانانه
سکني ما بنام درته ياد پرې که نه؟
ما نه د ژوند په ورکو لارو مرور جانانه
سکني ما بنام درته ياد پرې که نه؟

له خپله ځانه او جهانې پرې پروا گرځېدو
د ماشومتوب څومره نښايسته دوره وه
چې لاس تر غاړې به له نازه به هوا گرځېدو
د زلميتوب څومره نښايسته دوره وه
لاس په نامه به درته زه ومه اکثر جانانه
هغه اکرام درته ياد پرې که نه؟

اوس هم ځوانان د خوږ په غاړو کې ټولېږي که نه
زموږ د کلي مازيگر څنگه دی؟
د چټو پيغلو په کې اوس منگي ماتېږي که نه

هغه لمبه لمبه گودر څنگه دی؟
تا به شراب د موسکا راوړه له کوثر جانانه
د شونډو جام درته یادیري که نه؟

هغه چې ما و درته جوړ په هنرمندو گوتو
هغه منگی درسره شته او که نه؟
هغه چې تا به همیشه زما جاگیر گڼلو
هغه زړگی درسره شته او که نه؟
چیرته پریوتی خو دې نه یم له نظر جانانه
د زلفو دام درته یادیري که نه؟

ستا د پاولیو د شرنگا چې ترنم نه راځي
اوس مې سندرې سرو تال نه نیسي
بنکلي به ډېروي خو نظر کې مې یو هم نه راځي
څوک مې دا ستا په خیر په فال نه نیسي
چې ستا د ماتو بنگړو توریې وړو په سر جانانه
د باز ناکام درته یادیري که نه؟

ایډیال

د آرمان زړې مې د زړه پر ځمکه
کلونه وشول چې د چا ښکلي په نوم شیندلي
او وخت په وخت مې پرې د اوښکو بارانونه کړي
خولا یې تبغ چپړته وهلی نه دی
دا کوم هوښیار سړي رښتیا ویلي
چې په مالګینو او بو فصل نه شي
نوخه موده به کیږي
چې زه د اوښکو د خخوبي پر ځای
د خیال مویک راواخلم
انځورومه د چا ښکلي تصویر
وختونه اوږي او زما د تخیل غیږې ته
خپله ځولۍ کې تصویرونه راوړي
د چا ښایست له ټول رنگونه راوړي
زه تصویرونو ته په ځیر گورم
ښه په دقت ښه په تدبیر گورم

شعرونو ټولگه

جانانه کله خو راپېښه وکړه

باز محمد عابد

زما ايډيال يې تصويرو کې نه وي
فطري ښکلا يې په رنگو کې نه وي
خولا مايوسه نه يم يون کومه
د خپلې ورکې مې لټون کومه
مويک په لاس د چا تصوير جوړوم
ليدلي خوب ته مې تعبير جوړوم

۲۰۰۰/۷/۱۴

غزل

چې شرنگ يې د پاوليو شي سندرې زيربوي
دا ښکلي خو خبرو نه خبرې زيربوي

نظريې د بنگال په کرتبونو کې پوخ کړې
نازونه چې يې سترگې سحرگرې زيربوي

زما د اوښکو خاڅکي بې بها، نه دي يارانو
د مينې سمندر کې مرغلي زيربوي

نښتر که ترينه لاره زموږ غرونه دې ژوندي وي
په غېږه کې ممانې او گرگرې زيربوي

د وخت سختو سيليوو ترينه ټولې ښې وړي
باز غره کې چېرته ناست دی نوې پرې زيربوي

غزل

له چا به مروره وه هغه د سين په غاړه
خپه چې ورته پښو ته پريوته د سين په غاړه

د سپينې خولې په طمعه يمه چا ښکلې ساتلې
اوس خکه تېروم هره غرمه د سين په غاړه

ته واکه د لونگو کرونده په کې پخه ده
سحر او مازيگريې وي وږمه د سين په غاړه

د سين د غاړې خلک يو په ژبه يې پوهيږو
د زوږد ترنم يې وي نغمه د سين په غاړه

د مينې يو غمزه مې ارادې کاندې بدلې
اکثر چې رانه ماته شي توبه د سين په غاړه

جانان په تصور کې راته ورو په غوږ کې ويلې
راځه بازه چې جوړه کړو يو شپه د سين په غاړه

غزل

د خولګۍ له انتـظاره به راو وځم
لېونی نه شم له بـنـاره به راو وځم

د بڼایست په وسعتونو کې به ګډ شم
د نغمې غونډې له تـاره به راو وځم
ستا بڼکلا به د لېمـو لـپـو کې وڅښم
د عمرو نوله خـماره به راو وځم
زه به خپل زړه په اور تون د مینې پوخ کړم
لکه زر له سره انـگاره به راو وځم
د چا مینه به مې زړه کـې لارې وکړي
لکه څرېکه له پرهاره به راو وځم

په هوا کې که مې باز په نظر راغی
د کوټرو له کـتاره به راو وځم

غزل

دې پسې نه يم چې چا څرنگه نظر کړی دی
ما خو په زړه باندې اکثر د مینې کر کړی دی

اوس خود بنگو سره یوځای لونگ هم دودوم
د چا د غاړې لونگین په ما اثر کړی دی

ستا د کوڅې له رقیبانو مې لیمه نه سوزي
ما همیشه شکایت ستا له پورې ور کړی دی

اوس په کې جونې نه ټولېږي خپې ساندې وایي
خو ما سلام د ږنگ گودر هر مازیگر کړی دی

چې مې په خپلو ارادو باندې هم شک پیدا شي
دا مې د ښکلو په وعدو باندې باور کړی دی

چې ستا په بده وي راضي وطنه! موږ نه، نه دي
ښه په مېړانه باز له هغو سره شر کړی دی

غزل

ستا د بنگړو شرنګ راته بلا خبرې زده کړلې
ما خو ستا خبرو نه اشنا خبرې زده کړلې

خه مې له بې وره میکدې، خه له رندانو نه
خه مې د پیالو له جنگېدا خبرې زده کړلې

اوس به مې په زړه باندې یوه خبره نه پرېږدم
تا چې په انکار کې په موسکا خبرې زده کړلې

ښه تاند زلمیتوب مې د صوفیانو په حلقه کې و
هله مې د پیر نه د فنا خبرې زده کړلې

چاته چې مې نیکه مشوره له زړه نه ورکړله
هغه راته ویلې بازه! تا خبرې زده کړلې

غزل

دا نه منم چې نه یم له جانان سره یو ځای
والله هره شېبه یې له آرمان سره یو ځای

که څه هم څه موده وشوه له یاده یې غافل یم
خو بیا هم راته ځان ښکاري یزدان سره یو ځای

راځئ چې د ژوند ستونزو ته خو لږه غاړه ورکړو
فطرت دی چې ازغي وي او گلان سره یو ځای

د زړه په للمه ځمکه مې د مینې زړې شنه کړه
د چا یاده راځه خو له باران سره یو ځای

یارانو ویل د باز خوا ته ورځو هلته یې گورو
سالک او نثار لاره له کاروان سره یو ځای

زه لا هاغسې بندي يم

زه لا ماشوم اوم چې مې پلار له لاسه کلک نيولم
ويل يې ما سره زما په کار کې مرسته کوه
ځکه په تا باندې مې لاس سپک وي
ما به ليدل چې مې همځولي ډله ډله له مکتبه وروسته
لېرې باغونو ته چکرله درومي
ما به له ځان سره په زړه کې ويل
عجيبه نه ده چې له پلار سره په بند کې اوسم
بيا به مې پلار ته ويل
پلار جانانه ما ته اجازه راکړه چې زه هم د همځولو په څېر،
چيرته چکرووهم
خوراته پلار به ويل
”زوی جانانه هغوی بې غمه دي چې خوشې گرځي
زما اوستا په تمه لس خولې
د ډوډۍ په انتظار وازې دي“
ما به ويل پلار جانانه سمه ده زه کار کومه
اوس چې څه درې لسيزې واوښتلې

باز محمد عابد

جانانه کله خو راپېښه وکړه

شعرونو ټولګه

ما ته لا ځان د ماشومتوب په خبر بندي ښکارېږي
له شل کلن مهاجرته وروسته
چې خپل وطن ته راغلم
نو دا یاران مې مسافر بولي
او ما ته هم ځان مسافر ښکارېږي
اوس هم هماغه د روزگار غم دی
خو چې بچي مې یاد شي
اوزړه مې وغواړي چې کور ته لاړ شم
په خواره خوله له خپل بادار نه اجازه غواړمه

خیرخانه، کابل

د ۱۳۸۲ کال د زمري ۲۷ نیټه

هوډ

بيگا مې هوډ کړی و
چې زه به دا خپل نامراده زړگی
د چا په تشه خوله خندا باندې نور و نه بايلم
او نه به چا ښکلې ته، خوږه موسکا و کړم
بيگا مې هوډ کړی و
چې به د تل لپاره
زه د خپل ژوند له کتاب
د چا د نوم توري له بېخه باسم
او بيا به هيڅ کله د چا ښکلې د نوم توري د زړه په ځمکه و نه کړم
بيگا مې هوډ کړی و
چې زه به نور د چا د نوم سره ترلی تعويض
په غاړه نه گرځوم
ځکه چې نوره عقیده مې باندې پاتې نه ده
بيگا مې هوډ کړی و
که هغه ښکلې مې په مخه راشي
هيڅ به ورو نه گورم
ځکه چې زه يې په ليدو باندې لمبه لمبه شم

باز محمد عابد

جانانه کله خو راپښنه وکړه

شعرونو ټولگه

خو چې سهار له خوبه پاڅيد مه
خداى خبر ولې مې زړه وبورښيده
هغه ښکلو کي مې په سترگو کې راوتو کيده
او په خپل کړي هوډ مې پښې کيښودې.

غزل

دانه وایم چې لږد موسکا جام خو راکووه
بس دا وایم د تشې خولې سلام خو راکووه

د مینې یوه خبره درنه نه غواړم پوهیږې؟
خو ستغې سپورې ما ته څه دشنام خوراکووه

رنگین سهار دې تا ته مبارک وي مبارک
خو ما ته یو غمگین غوندې ما بنام خو راکووه

په مینه خو نه گورې په غضب خو راته گوره
د تورو تورو سترگو څه انعام خوراکووه

د خدای په ویره ځمکه یې ځای نه شته دی یارانو
کوټرې ته دې بازه د زړه بام خو راکووه

راز

د کال اولې ورځې سترې مه شې،
د راتنه وایه چې په خیر خو راغلي
خدای دې له ما سره ژوندی لره
د اړومبی ځل نه دی چې ما باندې احسان کوي
زما په ژوند دا اوه دیرشم ځل دی،
چې خپله بڼکلي څیره ما ته ښايي
وايه کنه د کال اوږدو کې خوبه،
زما په څیر چا ځورولي نه یې؟
چا درته سپکې سپورې نه دي ویلي؟
چا خوبه تا نه نفرت نه وي کړی؟
هو،

ته به خبره نه یې،
غواړم چې تا ته یو راز وسپرمه
تیر کال چې ته راتللي،
ستا له راتلو نه فقط یو ورځ مخکې
یو چاله ما ځنې نفرت کړی و
یو چاله ما سره سپیڅلی شان تعهد مات کړ،

باز محمد عابد

جانانه کله خو راپېښه وکړه

شعرونو ټولنه

يو چا زما په پاڪه مينه باندې تور پورې كړ

باوردې وشه، په ايمان يې وايم

پروني ټوله ورځ

د پوره كال انديښنو

يو په يو وځوړوم

دومره مې وژړل چې اوبښكو مې لمن درنه كړه

شپه راغله شپې په غيږ كې ونيولم

خو نن سهار چې زه له خوبه وينس شوم

د ماهيپر د غره له هسكې څوكې

ستا سوركي لمر راته د وړانگو غبرگ لاسونه راكړل

نو سم له واړه مې د زړه غوږ كې شاعر ملگري وويلې:

عابده بس دى تير په هير وگڼه

نورې د تير كال انديښنې له زړه نه وغورځوه

اوس پوره كال اوبنتى

د نوي كال د لمر زرینې وړانگې

درته مينه وايي:

د نوې ورځ تنكې شيبې

د كال تر پايه پورې

درته نيكمرغه غواړم

غزل

خومره چې زړه باندې مې هر وخت راوړيږي جانان
هومره ساده دی هومره ژر مروړيږي جانان

سپینې روپی یې په لمن یوازې شرنګ نه کوي
چې لمر ته وگوري د لمر غوندې پړقیري جانان

لکه چې چا ورته آمین کله ویلی نه دی
چې مې دُعا غوندې له لپو نه تویږي جانان

داسې هم نه ده چې په ما یې گوندې زړه سوزیږي
چې ما ته وگوري غوسه ورشي سوزیږي جانان

بازه ازار د کومې زانې تور وزرې به وي
چې په لږڅه کې دې له لاسه ازاریږي جانان

غزل

لا په پام ږدمه قدم لیونی نه یم
په والله در پسې سم لیونی نه یم

بس یو ستا د یاد بتان مې زړه کې اوسي
نور د دې راو د حرم لیونی نه یم

سنگباري چې د بنو زما په زړه کې
اشنا زه خو ستا د چم لیونی نه یم

ته یې راوړې، زه یې ځکه در نه واخلم
که نه زه څه کوم غم، لیونی نه یم

له کوترې نه پنځو کې بښې باسې
”بازه“ زه ستا په رقم لیونی نه یم

له شاعر نه گيله

گران کاروان چې د ښاپېرۍ په ورغوي کې شين همخولي ته (د ځنگل د ليک ځواب) ليکه، نود څنگ ياران
بې په شعرونو نمانځلي وو چې ما ته يې هم لاندینی بیت ویلی و:
کوټرې راوړي د نکريزو پاڼه

شي ستاد باز منگولې سرې رايادې
خو کله چې ښاپېرۍ ورغوی پرانيست، د پورتنی بیت په شمول ترينه درې بيتونه ښودلي وو، خو ما ته يې له
شاعر نه يوه گيله ضرور راوړې وه.

نن مې په زړه باندې بلا ورېږې
زما شاعره! خو خبرې لرم
لږ ورته ښه د زړه غوږونه څک کړه
يو څو ترڅې يو څو شکري لرم

* * *

ستاله قلم چې په درد در وړېدل
د هغو تورو رياضت مې کړی
چې به لاسونه ورته تا غځول
د هغو ستورو رياضت مې کړی

آن له ما ښامه تر سهاره پورې

باز محمد عابد

جانانه کله خو راپېښه وکړه

شعرونو ټولګه

ستا د چنار خبرې ما ژړلي
چې خپه نه شې په ایمان یې وایه
خپلې سندرې کله تا ژړلي

* * *

چې د سندرو کاروان تا به راوړ
شاعره ما به ترې الهام واخیست
چې میکده به ورته تا ویلې
ما به له هغې ځنې جام واخیست

* * *

که زما پښه به چیرته ونښوده
تا به له مینې نه ډک لاس راکړ
چې به له ما نه توري و تورېدل
زما شاعره تا به پاس راکړ

* * *

چې مې د زړه په خانقاه کې اوسې
پیره! زما په سر هم لاس تیروه
له زړه مې ټولې کینې ورژوه
کله اذر په صنم لاس تیروه

* * *

دا یوه گيله در نه ضرور لرمه

باز محمد عابد

جانانه کله خو راپېښه وکړه

شعرونو ټولګه

چې څنگه زه درځنې هېر شومه
د اوبو سر باندې د خلي په څېر
له يوې خپې بلې ته تېر شوم

* * *

چې په ورغوي کې دې نه ښکاريږي
ښاپېری چېرته ورکې لارې تللي؟
ما په کې خپل تصویر ونه لیدلو
خدای خبر کومې خوا هندارې تللي؟

* * *

بس همدغه درنه پوښتنه کوم
د زړه کتاب نه دې په څه و ایستم؟
شاعره دومره خو بې رنگه نه وم
ولې دې دا رنگه له زړه و ایستم؟

* * *

څوک به اوس راوړي د نکریزو پاڼه؟
چې د کوټرو څه پرواز نه شته
ستا د شینکي ځنگل په شنه غیږه کې
هغه د سرو منګولو باز نه شته.

پېښور ابدړه روډ عرفان کلتوري مرکز

رياضت

کله چې ستا د مینې کلکې رینې
زما د زړه په ځمکه وغځېدې
او ستا د مینې فصل مې زړه کې وتوکېده
د لیونیانو له پاچا نه مې دعا وغوښته
او ستا د مینې د ریاضت په ډاډ مې تا ته ویل
در سره مینه لرم
ته اول هیښه شولې
بیا دې مهینې وروځي
د تندي نیم اسمان ته ورسوي
د څو شېبو لپاره، دې خپل بانه په ځمکه ننه ایستل
او بیادې خپلې جادوگرې سترگې
زما په سترگو کې راوگنډلې
تا زما سترگو کې د مینې یو توپان ولیده
ما ویل چې تا به دا توپان خپلو څپو کې واخلي
او په مهینو شونډو
به راته وایې

باز محمد عابد

جانانه کله خو راپېښه وکړه

شعرونو ټولگه

چې زه هم در سره مينه لرم
شېبه لا تېره نه وه
چې دې خپل ځان ته پام شو
شونډې دې بوڅې کړې او سر ته دې ټکان ورکړ
راته دې وويلې
ډيره مننه چې له ما سره ته مينه لري
خو ډېر افسوس کومه
چې ستا لپاره يوه ذره مينه هم
زما د زړه په کور کې ځای نه لري
که دې توان رسي نو زما مينه له خپله ياده وغورځوه
له څه مودې راهيسې
زه ډېره هڅه کوم
چې مې د زړه له ځمکې
ها ستا د مينې ريښې وباسمه
خو لا مې توان نه رسي
لا مې په زړه کې ستا د مينې ريښې پښې کلکوي.

۲۰۰۴ | ۰۶ | ۰۷ | ۰۸

د زرداد سراي د کابل منډه يي

شرط

ما درته هر وخت ويل
چې ستا فطري ښکلا
د ښايستونو ميره
نو دې ته څه اړه يې
چې په فطري ښکلا سرخي او سفیده و مړې؟
تا به ويل چې ته په دې راز باندې نه پوهيږې
دغه سرخي او سفیده د ښايستونو مجبوري وگڼه
او بيا دې دا هم ويل
چې ته زما فطري ښکلا خوښوې
زه به او ونی کي يوه ورځ ستا په خاطر
او ستا په اند ، فطري ښکلا کې راحم
خو شرط يې دا دی
چې به نورې ورځې
ما سره کار نه لرې
او ما دې شرط ومنه
بيا مې هغې ورځې ته شپې شمارلې
چې ته فطري ښکلا کې ما ته راشې

باز محمد عابد

جانانه کله خو راپېښه وکړه

شعرونو ټولنه

هغه ورځ هم راغله
چې ته فطري ښکلا کې ما ته راغلې
په دغه ورځ به بیا زما له مخې
هره بلا چپېده
زه به شله شوم چې سبا ته هم داسې راځې
تا راته ویلې چې تا شرط منلی
که شله گي دې وکړه
نو شرط به وبایلې تاوان به وکړې
ما شله گي وکړله
او تاله مانه لاره وشلوله

زه اوس په دې راز باندې وپوهیدم
چې ښایستونه مجبوري هم لري
او دا مې ومنله
چې ما شرط وبایلله تاوان مې وکړ
خو دا یوه خبره
را سره ته ومنه
اوس چې ته هره ورځ سرخي او سفیده لگوي
په دې ادا چاته ځوانې ورکوي د چا ځواني زړوي.

باز محمد عابد

جانانه کله خو راپېښه وکړه

شعرونو ټولنه

غزل

ستا د مینې تور دې وي
د غومره پېغور دې وي

ژوند په نغمو سور دې وي
ستا د بنگړو شور دې وي
ټول مې غزل توري دي
بنکلي په هر لور دې وي
تل زما په سترگو کې
ستا بنکلی انځور دې وي
تمه د خولگۍ بڼه وي
دا مې په تا پور دې وي

ژوند په کې له مینې ډک
بازه کلی کور دې وي

غزل

سر دې شمه، تال دې شمه، ترنگ دې شم
مات دې شم د شنو بنگريو شرنگ دې شم

پريبرده چې په سرو غرمو کې پوخ شمه
ستا د سپينې غاړې تور لونگ دې شم
مينه، مينه، مينه به راوتو وکي
راشه چې ليمو سره په جنگ دې شم
بس چې لاس مې ستا تر غاړې ورسې
خپل قد نه مې يو په لسه دنگ دې شم
شين دې شمه، وچ دې شمه، وره دې شم
ستا سپينو لاسونو ته سور رنگ دې شم

تا ته چې سرور په کې د ميني وي
بازو تور لوگي دې شمه بنگ دې شم

غزل

چپ به وي او نه کوي شور خلک
خو پورې به دلته وي د زور خلک

شته دی چې اوبو ځينې هم نرم دي
شته دی چې په خوله کې گرځي اور خلک

وخت به خپلې چارې وکړي تير به شي
مور به نه يو دلته به وي نور خلک

يو يې هم زما د زړگي سود نه شو
ډير که مې په زړه کې کړه انځور خلک

سپين د پرښتو لباس په تن گرځي
دلته چې اکثرو يې زړه تور خلک

غزل

بنکار ته چې بنکاري نښه په نښه کړي
داسې مې پرې ټول نظر راټول کړلو

تا چې پرې مرهم لاسونه کيښودل
ما مې پرې د زړه پهره راټول کړلو

پرق د سپینو لیچو لکه تورې شو
تا چې ترینه تور خادر راټول کړلو

داسې وخت دې راشي چې خلک ووايي
سولې له نړۍ نه شر راټول کړلو

کلکه باز پنځو کې زرکه ونيوه
بیا یې پرې دا خپل وزر راټول کړلو

باز محمد عابد

جانانه کله خو راپېښه وکړه

شعرونو ټولنه

د اجمل خټک د غزل پر ځمکه

غزل

مرهم لاسونه دې زما پر سينه ږدې او که نه؟
جانه پرهر مې د زړگي راتولـوې او که نه؟

زما آرمان ستا د وصال جنگ کې شهيد شو گراني
سره لويـپـته يې په مـزار او س غوړوې او که نه؟

ډېره موده وشوه زما په خوب او خيال کې او سې
چيرته په وينه هم زما غيـر ته راځي او که نه؟

د غلچکيو په خير راشي بيا په منډه لاړ شي
د ښکليو ياده ما له ځانه سره وړي او که نه؟

تا خوله ډېرو په پنجو کې بـښي وايستلي
(بازه) کوترې سره هم مينه کوي او که نه؟

د مامور د ماندينې غږ

کله کوم ښه خواړه په ما هم لوروې او کـــه نه؟
سپيره ماموره چې په نس مــــې مروې او که؟

تپيۍ مې شنه شوه په تيپرو پــــتاتـــو سړيه
د کوم ترڅکون قطع مزه په ما څکې او کـــه نه؟

چيرته د غوا يا مېښې لری که پـــه مخه درشي
راته راوړې يې دا ځواني خو به کوي او کـــه نه؟

د کابل يخو شپو کې تن پرستن کې نه تـــود يـــږي
د جلال آباد نارنج گوپي راباندې خورې او کـــه نه؟

په کوم خيرات که چيرته پېښ شوې په ايمان يې وايه
ما ته به وريجې د کورتي جيب کې راوړې او که نه؟

غزل

خومـره ژور مې زړه ته کيوتلې
خنګه زړه ور مې زړه ته کيوتلې
ما وې چې ښه ډېر درته وگورمه
په يو نظر مې زړه ته کيوتلې
يو هنګامه مې زړه کې جوړه شوله
په شور و شر مې زړه ته کيوتلې
مينې شتمن دې کړم خيرونه دې وي
لکه سره زر مې زړه ته کيوتلې
واه د ښکـلا ملکې څه دې وکړل
څه په هنر مې زړه ته کيوتلې
سکني ما ښام دې راته ښه رنگين کړ
زير مازيګر مې زړه ته کيوتلې
د ښکـلا بُت دې په کې و تراشلو
لکه آذر مې زړه ته کيوتلې

۲۹\۱۱\۲۰۰۵

خيرخانه- کابل

پيوستون

کاروان سره د سولې څو په لور د پيوستون
لیدلی دی یارانو ما هم زور د پيوستون

ملي وحدت به بیا زموږ وطن کې تامینېږي
د هر افغان په خوله کې دی یو شور د پيوستون

د امن تر جنډې لاندې ودان به وي تر تله
په مینه باندې جوړ چې وي کوم کور د پيوستون

که خدای کول ولس به مو راټول په یو تڅر شي
لیدلی مې په خوب کې یو انځور د پيوستون

(عابده) یو ناره له خولې نه باسم د ورورۍ
ادا چې کړمه ژوند کې دا یو پور د پيوستون

باز محمد عابد

جانانہ کلہ فو را پیدینہ وکړه

شعرونو ټولګه

غزل

چې ستا کوڅې ته راغلم
جوړ میګدې ته راغلم

په کې توبه مـا تیرې
داسې شپې ته راغلم

چې مې په کاهو ولي
دادی هـغې ته راغلم

شعر کې مې شل نه کړل
لنډې کیسې ته راغلم

وی ”بازه“ پوخ راغلي
ما وی یو شپې ته راغلم

۵\۱۲\۲۰۰۵

پېښور

باز محمد عابد

جانانه کله خو راپېښه وکړه

شعرونو ټولګه

غزل

تا پــسې هر دم گرځي
زړه مې چم په چم گرځي

چيرته چې مې زړه غواړي
هله مې قدم گرځي

ستا مينه زما ژوندون
تن او سيوری سم گرځي

چيرته خو به وگورو
ما پــسې صنم گرځي

سترگې بستخاني زما
زړه کې مې حرم گرځي

مينه کې عابد مدام
جگ سروړي علم گرځي
۲/۰۱/۲۰۰۶ کابل

باز محمد عابد

جانانه کله خو راپېښه وکړه

شعرونو ټولنه

غزل

بنکلو ته گورم ننــداره کومه
خو زړه ته تیر شي خساره کومه

ما يې سبــا د لیدو نیت کړی دی
بیگاه ته زه استـخاره کومه

چې راته کوم بنکلی پــه مخه راشي
زه د شوخی مظاهره کومه

کله به ستا د وصال وس خدای را کړي
اوس غریبې ده گـذاره کومه

رانه چارگل رانه پیزوان غواړي
ځمه سودا له بنـجاره کومه

۰۴/۰۲/۲۰۰۶

د کابل منډیې، سرای زرداد

باز محمد عابد

جانانه کله خو راپېښه وکړه

شعرونو ټولنه

غزل

ستا د سينې سره په جنگ خونه يم
بنکليه ! يو موتي لونگ خونه يم

چې بلا بنکلي مې په څار کې ساتي
د چا په خیر د چا په منگ خونه يم

خیر دی که تور لکه د سکوریمه زه
شکر د چا په زرگي زنگ خونه يم

د زړه ټوټې په ټولو بنکلیو ویشم
زه د یو بنکلي څه ملنگ خونه يم

لکه د باز په ښکار سترگې سرې دي
جانانه زه روږدی په بنگ خونه يم

غزل

چې بې پروانه زه له خپل ځان شومه
ایله چې اوس جانان ته گران شومه

چې بـــه شـمـال د چا وږمه راوړله
زه به پـــه باد پسې روان شومه

چا تندي تريو کړ څوک موسکي غوندې شو
د چا رقيب د چا جانان شومه

په نيم نظر چې رانه ټول زړه يوسي
بنکلو ته زه څومره ارزان شومه

کله په بله رانه مخ اړوي
کله يې سترگو کې عيان شومه

يو درویش ته!

په ازغنو لارې سروي
او په بيلو پښو مزل کړي
د زخمي لاسونو خاپي
رنگيني د خپل غزل کړي

* * *

ستوري راوړي په لمن کې
دا په چا باندې مين دی؟
چې هوا کې خراغ بل وړي
نور ښا باندې مين دی

* * *

کوم تصوير ورځنې ورک دی
کاني شي ورته هيندارې
خپل مرام ته به رسيږي
لټوي چې ورکې لارې

* * *

چې جهان پرې ښايسته شي
د آسمان ستوري اميل کړي

باز محمد عابد

جانانه کله خو راپښه وکړه

شعرونو ټولګه

د جانان سپينې سينې ته

د غزل توري اميل کړي

* * *

بدرنگۍ ته نه ورگوري

بنکلا ټوله کړي راټوله

يو له جنگه يې نفرت دی

خوښوي نړۍ کې سوله

* * *

وايي وخت د تورې نه دی

ستن راواخلئ عزيزانو

دا شلیدلی گريوان گورئ

دا گنډل غواړي يارانو

۲۳/۱۱/۲۰۰۶

غزل

د پسرلي تر ټنگلا دنگ جانانه
پر سينه وکړه لـونگ جانانه

نن به دې ښه په ديدن ځان مړوم
نن دې تر ډېره يم تر څنگ جانانه

دا چې ډېر ډېر درته ځير ځيرمه زه
دا مې بلا ډېر څښلي بنگ جانانه

لږ خو راوگوره د خداى په خاطر
لږ خو مې ومنه قلنگ جانانه

کله به ته هم پـه چا زړه وبایلې
کله به ته هم شې ملنگ جانانه
که مولا تا زما تر خوا راوړي
وبه گټم بايللى جنـگ جانانه

۲۶/۱۱/۲۰۰۶ کابل

غزل

مه را کوه غم سترگې را واپوه
ته او خدای صنم سترگې را واپوه

ستا ښکلا به لپې لپې وڅښمه
گوره راته سم سترگې را واپوه

تل د ستمگرې ادا نـاز وړمه
نن وکړه کـرم سترگې را واپوه

ټول به دې په سترگو کې راټول کړمه
ته خو په یو دم سترگې را واپوه

ما مې درته زړه په لار کې ایښی دی
کېږده پرې قدم سترگې را واپوه
۲۹/۱۱/۲۰۰۶ کابل

د ښکلا رنگونه

زه چې اول اول مین غوندې شوم
او د رنگونو په مانا لږ وډېرو پوهیدم
نو ما به داسې گڼه
چې زیره رنگونه په رښتیا د مینتوب نښه وي
زما به هله دا باور پوخ شو
چې د مالت جونو به
خپلو ښاديو کې سندرې ويلې
نو دا تپه يې يې ضرور ويله
(زه په مین سړي پوهیږم
يا يې رنگ زیره وي ، يا يې شونډې وچې وينه)
کله نا کله به مې
يو زیر بنين د تور کميس له لاندې واچولو
او د گريوان تنی مې خلاصې ساتې
او کله کله به مې
زیر گل بند په غاړه واچولو
بيا به مې ټول مازیگر

باز محمد عابد

جانانه کله خو راپېښه وکړه

شعرونو ټولنه

آن تر خړي ماښامه

د گودرلارې څارې

* * *

اوس چې زما مینتوب

د لیونتوب تر حده ورسیدو

نو د رنگونو دا ماڼا راته پیکه ښکاره شوه

ځکه چې ته په هر یو رنگ کې راشې

نو ستا له نوره رنگ رڼا واخلي

اوس راته ستا له رویه ټول رنگونه ښکلي ښکاري

۱۱/۱۲/۲۰۰۶

د کابل منډیې

سرای زرداد

باز محمد عابد

جانانہ کلہ فو را پیدینہ وکړه

شعرونو ټولګه

غزل

اوس جانان ته سم کتلی نه شمه
خان ته خو څه غم کرلی نه شمه

مینه یې په زړه کې را کرلې ده
مینه یې نه قسم خوړلی نه شمه

ته چې اوسې هلته بڼه چابک ځمه
بل خواته قدم وهلی نه شمه

ستا بڼکلا په تورو کې را نغاړمه
مات مې شه قلم لیکلی نه شمه

باز محمد عابد

جانانه کله خو راپیښه وکړه

شعرونو ټولګه

شوځ نظر

داسې په شوځ نظر خو مه راګوره

هسې نه ستا د تورو سترگو له غبار ځنې

الماس جوړ شي

زما د زړه په شينکي فصل لکه تندر پريوځي

بيا به مې زړه کې ستا د مينې کروندې باندې لمبې پورې کړي

د کابل منډيې، سرای زرداد

۲۰/۱۲/۲۰۰۶

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library